Ժ. ՏԱՐԻ 2813 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 13 ՄԱՐԳԱՑ 4385 19 ՅՈՒՆԻՍ 1893 17 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1310 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیەدە غلطەدە آرەولك غزتەسی ادارەسنە

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան բաժնեկան արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար Երկիրներ Տարեկան Փրանք	56
» » Վեցամսեայ	28
Ընտիր թուղթի վրայ տպագրուած տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց բաժանորդի մէկ թիւ միօրինակ Դրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆԻՍ 19/1 ՅՈՒԼԻՍ 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԳԻՆՈՎ ՎԱՐԺԱՊԵՏԸ

Անցեալները կը գանգատէինք թէ դպրոցէ թերուս վիճակի մէջ ելած պատանիներ որք շուկայն աշկերտութեան կը տրուին՝ կանուխէն կը սովրին արբեցութիւն։ Կը յիշէինք նաեւ թէ բազմահայ թաղերու սրճարաններուն մէջ իրիկունները կարելի է տեսնել այս տղայք, որք իրենց մեծերուն նմանիլ կ'ուզեն, ծխելով և արբենալով։ Անշուշտ գէշ օրինակն է որ այս տղայքը մտցուցած է այս բարոյական կործանման ճամբուն մէջ։ Բայց գէշ օրինակն արդեօք հայրե՞րը կամ մեծ եղբայրնե՞րը միայն տուած են։ Վարժապետներն և ուսուցիչներն, որք դեր մ'ունէին այս տղոց բարոյականը շինելու գործին մէջ, արդեօք բնաւ աննպաստ օրինակ տուած չե՞ն անոնց։ Կը ճանչնենք ուսուցիչներ որք ո՛չ միայն դպրոցի կամ դասարանի մէջ, այլ և իրենց պաշտօնատեղիէն դուրս փոյթ կը տանին օրինակելի վարք ու բարք ունենալու։ Կը զգան թէ իրենք հասարակ արհեստագործ մը չեն։ Կարելի է որ հասարակ արհեստագործէ մը աւելի չեն վաստկիր։ Բայց գիտեն թէ իրենց պաշտօն բարոյական կողմ մ'ալ ունի։ Թէ ոչ միայն իրենց դասեր, այլ և իրենց վարք ու բարք կրնան ազդել իրենց աշակերտաց վրայ։ Հետեւապէս, զիրենք երբեք չենք տեսներ արբեալ վիճակի մէջ։ Անհաճոյ ընկերակցութեանց մէջ չեն գտնուիր։ Եթէ զբօսարանի մէջ գտնուին, նուշէ կամ առաւելն մէկ—երկու գաւաթ գարեջուրէ անդին չանցնիր իրենց խմածն։ Իրենց բերնէն աղտոտ խօսքեր չեն լսուիր։ Որչափ յարգելի են այսպիսի վարժապետներ և ուսուցիչներ, նոյնքան պախարակելի են անոնք որ կը կարծեն թէ դասի ժամերէն դուրս ազատ են ընել ինչ որ ուզեն։ Անօրինակ չէ տեսնել զիրենք սրճարանի կամ մինչեւ իսկ գինետան մէջ բազմած՝ օղիի շիշն առջեւնին, ֆէսերնին սանկ մէկ կողմ նետած, քէյֆ ընելով թեթեւ խօսակցութեամբք անցնող ու դարձողներուն կամ անցած դարձած բաներուն վրայ, խօսակցութիւններ որոյ առանցքը միշտ նոյն անձուկ շրջանակին վրայ կը դառնայ, և երբեք չի բարձրանար մտքի արտադրութեանց այն վերնադաւառներն ուր Ցիւզն և Մասիւքան գործ չունին։ Իրենց վարժապետներէն և ուսուցիչներէն ոմանց այս ընթացքը տեսնելով աշակերտք ինչո՞ւ համար չփութան առաջին առթիւ անոնց օրինակին հետեւիլ։ Մեծերուն նմանելու փափաքը բնածին է տղոց մէջ։ Մեք աւերադէմ բարոյախօսի դեր չենք ուզեր կատարել։ Ագէտ աւելի ապերախտ պաշտօն չկայ։ Մարդ ազատ է օրինաց շրջանակին մէջ իր ուզած կերպիւ զուարճանալու։ Բայց անոնք որ կարելի եղած հազար ու մէկ գործերու կամ ասպարէզներու մէջէն ուսուցչականը կ'ընտրեն, պարտին կանխաւ յիշել թէ այս ասպարէզ իր պարգեւած իմացական և բարոյական առաւելութեանց փոխարէն կարգ մը պարտաւորութիւններ կը դնէ իր հետեւողներուն վրայ։ Այս պարտաւորութեանց մէկն ալ այն է որ կրթական գործիչի մը վարքն ու բարքը գայթակղելի չըլլան։ Այս ըսել չէ որ հրեշտականման կեանք ունենան։ Մարդավայել կենցաղավարութիւն մը կը բաւէ։ Ինքզինք յարգող մարդ մը արդէն չարբենար, հրապարակաւ մանաւանդ։ Եւ չափազանցել չէ պահանջերն որ վարժապետ մը գոնէ հասարակ պարկեշտութեամբ և պատուաւորութեամբ օժտուած ըլլայ։ Թաղականք և հոգաբարձուք իրաւունք ունին նայիլ փնտռելու թէ իրենց վարժարանին դաստիարակներն և դասատուներն արբեցո՞ղ մարդիկ են։ Եթէ են, ո՞չ ոք կը քննադատէ այն թաղականներն և հոգաբարձուներն երբ ճամբեն այնպիսի պաշտօնեայներ։ Պայմանն, ըստ մեզ, անհանդուրժելի չէ։ Եւ եթէ կան որ անհանդուրժելի կը գտնեն զայն, ուրիշ գործ չի պակսիր իրենց։ Եւ կը յուսանք որ մեր դպրոցներուն ալ երբեք չպիտի պակսին ուսուցիչներ և դաստիարակներ որք համոզուած ըլլան թէ արբեցութիւնն, հրապարակային արբեցութիւնը մանաւանդ, անհամաձայն և անհաշտ է կրթական պարտաճանաչ պաշտօնէութեան հետ։

Բ. Փ.

* * *

ՍԻՐԵԼԻ ՅԻՇԱՏԱԿ
ՍՐԲՈՑՆ ՍԱՀԱԿԱՅ ԵՒ ՄԵՍՐՈՊԱՅ

Հայերէն տառերն հնարող և հայ դրաւոր դպրութիւնն հիմնող երկու անզուգական Սուրբերուն՝ Սահակայ և Մեսրոպայ տօնն հայ վարժարանաց և հայ գրականութեան համար մեծագոյն տօնն է։ Եկեղեցին տասն և հինգ դարէ ի վեր զանոնք կը տօնէ ու կը փառաւորէ։ Հայրապետական տնօրինութեամբ, հայ վարժարաններն ևս սկսած են տօնել այս օրն, և հայ գրականութեան համար բախտ մ'է որ Յովսէփ Իզմիրեանցի նման բարերարներ առիթ մը աւելի ընծայեն գրական աշխարհին՝ յիշելու և յիշեցնելու ինչ որ հայ դպրութիւնք կը պարտին Սահակայ և Մեսրոպայ հանճարին, ներշնչման և գործակցութեան։

Հինգշաբթի առաւօտ այս կրթական և գրական տօնին առթիւ Բերայի բոլոր վարժարանաց աշակերտք և աշակերտուհիք Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյն համախմբեցան։ Աւագերէց Տ. Մկրեան Հայրը պարագային յարմար խօսքերով յիշեց Սրբոցն Սահակայ և Մեսրոպայ գործին նշանակութիւնն, և բարեմաղթութիւններ ըրաւ Օգոստափառ Սուլթանին համար, որոյ հովանւոյն ներքեւ Հայք կը պաշտեն իրենց կրօնքն, և կը սովրին ու կը գործածեն իրենց լեզուն։ Յաւարտ ժամերգութեան, աշակերտք բակն ելան, ուր նորէն Տ. Մկրեան Հայրն օրհնեց և բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան համար։ Աշակերտք առ Վեհ. Սուլթանն ձօնեալ երգեր երգեցին։

Այսպիսի հանդէսներ, պարագայից յարմար նշանակաւ, մայրաքաղաքիս ուրիշ վարժարաններուն մէջ ևս կատարեցան յոյժ պատշաճապէս։

Տնտեսական հարցեր

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԱՐԿՂՆԵՐ

Ֆրանսայի մէջ, Խնայողական Արկղներէ դրամներն ետ առնելու շարժումը գրեթէ վերջացաւ։ Շատ անգամ կը հաստատուի առաջուան վիճակն, երբ ամեն եռամսէին գոհութեամբ կը դիտուէր թէ ժողովուրդն աւելի դրամ բերեր է խնայողական արկղներուն քան ետ առեր է անոնցմէ։ Ֆրանսացի ժողովուրդը վերջին տարիներս ընդարձակ ձեռնարկներու մէջ մեծաքանակ վնասներ կրեց։ Իր վստահութիւն չարաչար խախտեցաւ։ Երաշտութիւնն ալ ահա մեծ վնաս կուտայ իրեն։ Բայց այս ժողովրդեան սքանչելի խնայասիրութիւնն այնպէս խորարմատ տեղաւորուած է իր բարուց մէջ որ քիչ մը անդորրութիւն վայելելուն պէս՝ կը սկսի մէկ կողմ դնել այն սանդիմներն ու Ֆրանքերն որք ամսէ ամիս միլիոններ կը կազմեն խնայողական արկղներուն մէջ։

ՀԵՏԵՒԱՆՔ ԵՐԱՇՏՈՒԹԵԱՆ

Խոտերու չբուսնելուն կամ ժամանակէն առաջ չորնալուն երեսէն Ֆրանսայի կրած վնասը կը հաշուի մէկ միլիառ 200 միլիոն ֆր., այսինքն՝ ամեն տարւոյ խոտի արտադրութեան միջին քանակութեան կէսը։

Ուրիշ վնաս՝ դուարաց երեսէն։ 1882ի երկրագործական վիճակագրէն գիտենք թէ Ֆրանսայի հարստութիւնը դուարի մասին՝ հինգ միլիառ 744 միլիոն ֆր. է։ Այս գումարի վրայ պէտք է աւելցնենք դուարաբուծութեան արտադրութիւններն, որք են՝ 3 միլիառ 855 միլիոն ֆր.ի դաշտային աշխատութիւն և աղբ, և 3 միլիառ 249 միլիոն ֆր.՝ արժէքն ամեն տարի ծախուած կենդանիներուն և կաթին։ Արդ, դուարաց երեսէն Ֆրանսայի վնասն այս տարի մէկ միլիառ ֆր. կը հաշուի, և այս կորուսեալ դուարի արտադրութիւններն ևս հաշուելով, 2 ½ միլիառ ֆր.ի վնաս մը կը կրեն երկրագործութիւնն և դուարաբուծութիւնը։ Մխիթարական կէտ մը եթէ կայ, սա է որ արմտեաց դաշտերը, պտղատու ծառերն և այգիները վնասուած չեն թուիր։

ԽՈՏԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսական կառավարութիւնը միջոցներ խորհեցաւ դուարաբոյծներուն օգնութեան հասնելու։ Դուրսէն բերուած խոտերուն վրայ մաքսը վերջուեցաւ։ Բայց խոտեղինաց մասին միջազգային վաճառականութիւնը կազմակերպեալ չէ արմտեաց վաճառականութեան պէս։ Խոտի պէտք ունենալով պէս քեզ խոտ ծախող օտար վաճառականներ այնքան դիւրաւ չես գտներ, ինչպէս կը գտնես ցորեն ծախող վաճառականներ և միջնորդներ։ Քիչ շատ ժամանակի կը կարօտի խոտի մասին երկրի մը պակասը լրացնելու գործն։ Եւ յետոյ, Ֆրանսայի դրացիներն ևս իրեն պէս նոյն գանգատը կ'ընեն խոտի պակասութեան մասին։ Անցեալ տարի այս ժամանակ խոտի 100 չափն 50էն 60 ֆր.ի կը ծախուէր Լա Շաբէլի հրապարակին մէջ, որ խոտ կը հայթայթէ Փարիզի։ Այս գին բարձր է կ'ըսուէր այն ժամանակ։ Հիմա նոյն չափ խոտ գնելու համար 110 ֆր. կը վճարուի, և դեռ բարձրանալու վրայ է։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄՍԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

Թէեւ դուարաց գինը կոտրած է, բայց, ինչպէս ուրիշ առթիւ ալ ծանուցինք, ժողովրդեան կերած միսն աժանցած չէ Ֆրանսայի մէջ։ Սովորական ժամանակաց մէջ մսագործն հրապարակի մէջ քիլօն մէկ ֆր.ի գնած կենդանին մորթելով ժողովրդեան կը ծախէր 2 ½ ֆր.ի, այսինքն՝ 100 ֆր.ին 150 ֆր. կը բարդէր, մինչ հիմակ 250 էն 300 ֆր. կը բարդէ։ Միջնորդներն այնքան շատ են որ դուարին աժանալէն գոյացած շահն անոնք կը վայելեն, և ժողովուրդն առջի գինը կը վճարէ։ Քանի մը քաղաքապետներ, սպառնալով թէ պաշտօնական գին պիտի դնեն մսին, պարտաւորեցին մսագործները գինը զեղչելու։ Բայց Փարիզի մէջ «վաճառականութեան ազատութեան» սկզբունքն ա՛յն աստիճան կը պաշտուի որ մսին կառավարական գին դնել ո՛չ ոք միտքէն կ'անցունէ հոն։

ԳՈՐԾԱԿՑԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ

Այս չարիքին դարման կրնայ ըլլալ սպառողաց—կամ գնող ժողովրդեան—գործակցական մեծ ընկերութիւններու (Sociétés Coopératives) կազմութիւնն, որք ուտելեաց վաճառականութեան մէջ նոյն չափաւորիչ դերը կատարեն ինչ որ մեծ վաճառատունք կը կատարեն միւս տուրեւառներուն մէջ։ Բայց Ֆրանսայի մէջ հիմակ հաշտ աչքով չի նայուիր այսպիսի մեծ վաճառատանց կազմութեան։ Երեսփ. ժողովն և Փարիզի Խորհրդարանը (քաղաքային խորհուրդը) տուրք տուրքի վրայ կը բարդեն այս հաստատութեանց դէմ։ Փարիզի նորընտիր Խորհրդարանին առաջին գործն եղաւ փափաք յայտնել որ ճարտարագործական մեծ ընկերութեանց հաստատած ճաշարանները փակուին։ Այս ճաշարանք գործաւորներուն միջոց կ'ընծայեն առողջարար սնունդ գնելու՝ կիսովին կամ մէկ երրորդ պակաս վճարելով սովորական (խանութի) գիներէն։ Ասիկա մրցում մ'է փոքր խանութպաններուն դէմ, յօգուտ գործաւորներուն։ Բայց քաղաքային խորհուրդը փոքր խանութպաններէն կ'ընտրուի։

ՍԱԿԱՐԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐ

Ռայխսթակի ընտրութեանց յառաջ բերած առկախ վիճակը, Ֆրանսական առաջիկայ ընտրութեանց անստոյգ ելքը, Սակարանի գործառնութեանց վրայ նորահաստատ տուրքն այնպէս կ'ընեն որ Փարիզի Սակարանին մէջ գործերը դադար կ'առնուն ժամանակէ մ'ի վեր, և այս վիճակ շուտով փոխուելիք չունի։ Սակարանի գործառնութեանց վրայ օրէնքը բարեփոխուիլ չկրեց։ Ամառնային արձակուրդն ալ վրայ եկած է, որով մեծ սեղանաւորք քաշուած են իրենց ամարանոցներն։ Երնէկ իրենց։ Ուրեմն ցնծութիւն առաջիկայ Հոկտ.ին։ Ֆրանսայի Նոր Երեսփոխանութիւնն ալ ինչուան այն ատեն ընտրուած կ'ըլլայ, և կը յայտնուի թէ յառաջիկային Ֆրանսայի ներքին քաղաքականութիւնն ինչ ուղղութիւն պիտի ունենայ։

* * *

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Պ. Շարլ Տիւփիւիի վարչութիւնը լաւ համբաւ կը շահի։ Ի սկզբան շատ քննադատեցին զինք, և յիշուեցաւ թէ Պ. Տիւփիւի վարժապետ մ'էր։ Բայց հիմա հակառակորդներն անգամ կը խոստովանին թէ կարող վարչապետի ձիրքեր ցոյց կուտայ։ Գործաւորական Սակարանի, Փարիզի քաղաքային խորհրդոյ, ինչ ինչ տեսակ յանցաւորներու արձակման և ուրիշ խնդիրներու մէջ կորով ցուցուց, և ինքզինք յարգել տուաւ ծայրայեղ տարրերուն։ Հիմակ իր բարեկամք կը յուսան թէ կրնայ նախագահել առաջիկայ ընտրութեանց։

— Ակադեմիոյ անդամ, անուանի գրագէտ և ջերմ ազնուապետական Վոկիւէ դերակոմս որոշեց ընտրելի հանդիսանալ երեսփոխանութեան, Արտէշի Թուանոն քաղաքէն։ Զինք կը հեգնեն թէ «աղուոր աղուոր կը քննադատես, բայց սանկ գործօն դեր մըն ալ դո՛ւն առնէիր, ու չափդ ցուցնէիր»։ Եւ կ'ուզէ իր չափը ցուցնել։ Կ'ընդունի Հանրապետութիւնն իբր պետանի քաղաքական ձեւն արդի ֆրանսական վարչութեան, բայց կը փափաքի ներողամտութեան և արդարութեան ամեն համոզմանց նկատմամբ, կորովի վարչութեան մը ներքեւ, որ յարգել տայ աստուածապաշտութիւնն, անձնական արժանապատուութիւնն և աշխատասէր տարերաց պաշտպանութիւնը։

—Կրօնական և գրական ակմբոց մէջ, ընդհանուր ուշադրութիւն կը գրաւէ Հ. Իաստենդ Լուազոնի (Նախկին կաթոլիկ վարդապետ) հրատարակելի գիրքէն քաղուած գլուխն «Իմ Կտակս», զոր Ֆիկարօ ի հրապարակ կը հանէ, և յորում այս նախկին կաթոլիկ քարոզիչ Նոթր Տամի՝ պապական փորձութեան նկատմամբ իր ծանօթ գաղափարները կրկնելէն ետեւ, ոչ պակաս կը քննադատէ իր շուրջ տեսած անաստուածութիւնը կամ կրօնային անտարբերութիւնը։

ՆՈՐ ՌԱՅԽՍԹԱԿԸ

Ահաւասիկ Նոր Ռայխսթակի ընտրութեանց վերջնական արդիւնքն.

ԱՅԺՄԵԱՆ ԹԻՒ	ԱՆՈՒԱՆՔ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ	ՆԱԽՈՐԴ ԹԻՒ
74	Պահպանողականք	67
16	Հակասէմականք	5
24	Կայսրութեան Պահպանողականք	19
96	Կաթոլիկ	104
7	Կէլֆք	10
19	Լեհք	16
50	Գերման Ազատականք	43
10	Ալզասցիք	10
36	Արմատականք	68
1	Դանիացի (Շլեզվիկի)	1
11	Հարաւային Գերմանք	10
44	Գործաւորականք	36
9	Անկախ, ոչ մէկ կուսակցութենէ	6

Ալզասցիներէն երեքն ի նպաստ են զինուորական ծրագրին, 7ն ընդդէմ։ Արմատականներէն 24ը Ռիխտէրի կուսակցութիւն են եւ հակառակ զինուորական ծրագրին, եւ 12ը Ռիքէրտի կուսակցութիւն են եւ նպաստաւոր նոյն ծրագրին։

ԿԱՆԱՑԻ ԱՆՁՆԱԶՈՀՈՒԹԻՒՆ. — Մարիէտ Սուպէս անուն Ֆրանսուհին, որ կ'ընկերանար Պրիքսի՝ Փարիզի ճաշարանի մը դէպքին առթիւ, անձնուիրութեան ուշագրաւ ցոյց մ'ըրաւ։ Պրիքս 20 ամեայ բանի աշխատութեան դատապարտուած էր և այս օրերս Օլէրոն կղզին փոխադրուած, ուստից Նոր Քալէտոնիա ֆրանսական աքսորավայրը պիտի փոխադրուէր։ Սուպէս խնդրեց դատապարտելոյն հետ ամուսնանալ, որպէս զի կեանքին մնացեալ ժամանակն անոր հետ կարենայ անցունել, և աքսորի դառնութիւնը մեղմել։ Ֆրանսական իշխանութիւնք հաւանեցան այս առաջարկութեան։ Դատապարտեալն ետ բերուեցաւ ի Փարիզ Լա Սանդէի բանտն, և հոն շաբթուս մէջ պսակը պիտի կատարուէր։

ՎԻԲԹՈՐԻԱ զրահաւորին թնդանօթներուն ոյժին վրայ գաղափար տալու համար անգլ. լրագիրք կը նշանակեն թէ մէկ անգամ իր թնդանօթներն արձակելուն կրնար 4,750 լիպրա հաւաքական ծանրութեամբ ռումբ տեղացնել թշնամւոյն վրայ՝ 3,000 լիպրա վառօդ վառելով։ (Մէկ լիպրա իբր 140 դրամ։) Նաւը, մեքենայներն և թնդանօթներն հաշուելով 844,922 ոսկիի ապրանք եղած էր ծովային նախարարութեան։ Բայց անոնցմէ զատ, շատ մը մթերք կար նաւուն մէջ։

ՆԱՒԱՅԻՆ լրագիրք կը գրեն թէ Վէլ-Նօբլիւյին ընկղմումն աչքի զարնող օրինակ մ'եղաւ թէ զրահաւորներուն համար առաջակողմեան ցռուկն ո՛րչափ անդիմադրելի զէնք մ'է։ Դիպուածօրէն միայն զրահաւորի մը ցռուկը զարնուելով ուրիշ զրահաւորի մը, 11 վայրկենի մէջ կ'անհետացնէ զնա ծովուն մակերեւոյթէն։ — Ուրիշ դաս մը այս փորձանքէն՝ սա է թէ՝ կ'ըսեն՝ շատ խոշոր զրահաւորներ շինել խելացութիւն չէ. զի անոնց կեանքն անապահով է, և արկածին հետ վնասն ալ մեծագոյն կ'ըլլայ։ Աւելի աղէկ է ոյժ տալ միւս մեքենային, որով համեմատաբար մանր այլ յոյժ արագընթաց մարտանաւեր կը շինուին։

ՏՔԹ. ՆԱՆՁԷՆ, ինչպէս ծանուցինք երէկ, անցեալ շաբթու մեկնեցաւ իր Ֆրամ շոգենաւով՝ Հիւսիսային Բեւեռ ճամբորդելու համար, որոյ սառոյցներուն մէջ պիտի փակուի մնայ իր նաւով, այն ակնկալութեամբ թէ երբ սառոյցներն սկսին հալիլ (առաջիկայ ամրան), իր սառուցապատ շոգենաւ՝ շրջապատող սառոյցներուն հետ մէկ տեղ լողալով՝ կրնայ հասնիլ Հիւսիսային Բեւեռը։ Մեկնելէն յառաջ, հեռագիր մ'ուղղելով առ Թագ.ն, իր շնորհակալութիւնն յայտնեց Նորվ. ազգին, որ քանի մը հարիւր ոսկւոյ նուիրատուութեամբ նպաստած է ճամբորդութեան ծախքերն. (զի Նորվեկիոյ Խորհրդարանին քուէարկած քանի մը հազար ոսկւոյ վարկը չէր բաւած։) Ցարօրինակ ձեւով շինուած այս նաւուն մեկնելու պահուն, մեծ բազմութիւն հաւաքուած էր Քրիստիանիայի քարափներուն վրայ, և եռանդագին կեցցէներով ողջերթ մաղթեցին՝ նոր ժամանակաց ամենէն վտանգաւոր ճամբորդութեան ձեռնարկող այս յանդուգն Նորվեկիացւոյն և իր ընկերներուն։ Նորվեկեան ազգին համար այս ճամ-

---

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (48)

ԼՈՒԻ ԺԱՔՈԼԻՕ

ԻՒԶՕՐԻ ՋԱՂԱՑՔԻՆ ՈՃԻՐԸ

Դ.

ՀԱՆՃԱՐԵՂ ՈՍՏԻԿԱՆ ՄԸ

Բան մը որուն ծեր գեղացին պատասխանած էր թէ գղեակին աւերակներուն պահապան հայր Ֆրանսուաէն զատ զոր կրնար նախաճաշին տեսնել, վասնզի մարդուկը իրենց հետ կուտէր, շուրջ երկու մղոն տեղ ուրիշ մարդ չկար բացի ջաղացպաններէն։

Այս խօսքերէն ոստիկանը յանկարծ սարսռացած էր... Բիէռ Վուանէի բառերէն ստոյգ կ'երեւէր թէ երկու երիտասարդները հեռացած չէին երկրէն, և տեսակ մը սոսկումով մտածած էր թէ շատ ուշ հասած չէ՞, և Իւզօրի մարդերը արդէն բնաջինջ ըրած չէի՞ն զանոնք։

Ի՞նչ ընել այս պարագային մէջ։ Ոչինչ՝ տեղւոյն հետ ծանօթանալէ առաջ, և մանաւանդ գղեակին պահապանը չտեսած, զոր Պուառոն՝ հայր Ֆրանսուա անուանած էր. ուստի որոշեց այդ առաջին օրը յուսալով անցունել, հսկելով հանդերձ իր ասպնջականներուն ամենափոքր շարժումներուն վրայ, առանց կասկած արթնցնելու։

Իր շուրջը կը զգար անծանօթ մթնոլորտն զոր ստիպուած էր ցրուելու, որոշում մը տալէ առաջ. բայց դէպքերը, որք շատ քիչ կը հնազանդին մարդկային հաշիւներու, այլապէս պիտի տնօրինէին և վախճան մը փութացնէին զոր Ժաք Լօռան շատ հեռուէն կ'ընդնշմարէր տակաւին։

Նախաճաշին՝ իր ասպնջականները հաւաքուած էին ջաղացքին ընդարձակ ճաշասրահն, երբ նոր անձ մը, զոր Պուառոն ներկայացուց փերեզակին իբր պահապանը գղեակին, ներս մտաւ՝ հաստ գաւազանի մը վրայ դժուարութեամբ կրթնած, և գրեթէ ամեն մէկ քայլին կենալով հազալու համար. ըստ երեւոյթին, հայր Ֆրանսուա, վասնզի ինքն էր, արդէն քանի մը գարուններէ ի վեր ութսուն տարուն անցուցած էր։ Համակ սպիտակ երկար մազերը ձիւնաթոյր խոպոպներով կ'իյնային ուսերուն վրայ, խառնուելով նոյնագոյն մօրուքի մը որ ամբողջ դէմքը կը ծածկէր մինչեւ այտերը, և տարտամ, գրեթէ նուաղկոտ նայուածքով աչուըներ՝ ծայրայեղ ծերութենէ մը տարբեր արտայայտութիւն մը կուտային այս դէմքին։

—Բարեւ, պարոններ, բարեւ ձեզ, ըսաւ դողդոջուն ձայնով, այս առտու ինչպէս է ախորժակնիդ։

—Ձեզի հարցնելու է ատիկա, հայր Ֆրանսուա, վրայ բերաւ Պուառոնի որդին։

—Օ՛հ, ե՛ս... ստամոքսս շատ գէշ չէ, աչուըներս և սրունքներս միայն կը սկսին տկարանալ։

—Զոյգ մը ակնոց գնելու էք. ահաւասիկ ազնիւ մարդ մը որ ամբողջ մթերք մը ունի ձեր տրամադրութեան տակ։

Եւ այս խօսքերը ըսելով, նորատի Պուառոն կը ցուցունէր կեղծ փերեզակը, որ կանգուն, դէմքն անդրդուելի, այս տեսարանը կը դիտէր՝ առանց իր տպաւորութիւններուն հանգամանքը փոխելու։

—Ակնոցնե՞ր, տղայ, գիտե՞ս սուղի կը նստին. մինչեւ հիմա չգործածեցի, և իրաւ որ առանց պիտի չարունակեմ մինչեւ որ բարի Աստուած առնէ զիս։

—Ինչպէս որ կուզէք, հայր Ֆրանսուա, ինչպէս որ կուզէք, ձեզի սրդողցնելու համար կ'ըսեմ։

—Գիտեմ, տղաս, գիտեմ...։

Եւ կաղն ի կաղը՝ աւերակներուն պահապանը սեղանին մօտենալով նստաւ, հայր Պուառոնի և Ժաք Լօռանի մէջտեղ, որ անոր ոչ մէկ շարժումը չէր կորսնցուներ։

Առաջին ակնարկով, հակառակ ծպտանքին և խաղին կատարելութեան, ոստիկանութեան նախկին պետը ճանչցած էր Ֆուլէրը՝ յանձին աւերակներուն ծերունիին։ Անիկա ութսունամեա՞յ մը, ըսած էր ինքնին, երբէ՛ք, Մօրդօ—Լօ. մոռնալու չէիր ձեռքերդ ալ կեղծելու. մարդ ամեն բան չի կրնար մտածել։

Արդարեւ ինքնակոչ հայր Ֆրանսուա, իմացած ըլլալով Պուառոններէն, որք իրենք ալ խաբուած էին, թէ նորեկը պարզ փերեզակ մըն էր, բնաւ հոգ տարած չէր իր ծպտանքը լրացնելու, և երեսուն երկու տարեկան մարդու ձեռուըներով և երկաթ խորտակելու չափ զօրաւոր կզակով ներկայացած էր։

Ժաք Լօռան, որ գիտէր այն ազդեցութիւնը զոր պահած էր իր ստորակարգեալին վրայ, այս միջոցին բոլորովին փոխեց իր ճակատամարտին յատակագիծը, ինչպէս յաճախ կը պատահի այն ճարտար զօրավարին որ, գործի պահուն, բոլորովին կը փոխէ իր առաջին կարգադրութիւնները. աւելի ճարպկութեամբ դեր խաղալու գաղափարը հիմնովին թողուց, և որոշեց ուղղակի նպատակին դիմել։

Ոստիկանութեան մարդիկը մասնաւոր նշան մը ունին զիրար ճանչնալու՝ առանց ուշադրութիւնն հրաւիրելու իրենց շուրջը գտնուողներուն... Ժաք Լօռան, պահ մը խնդրեց հայր Ֆրանսուաէն որ հացը իրեն տայ, և զայն առած ատեն դպաւ կարծեցեալ ծերունիին ձեռքին անանկ նշանակիչ եղանակով մը որ այս վերջինը չը կրցաւ սարսուռ մը զսպել և հացին շերտը զոր անծանօթին կերկնցունէր, ձեռքէն գետինը ինկաւ։

—Ուժին վրայ պարծենալը աղէկ կ'ըլլայ, ըսաւ դողահար ձայնով մը որ այս անգամ բնաւ զայրոյթ չէր յայտներ։

Այն ատեն գաղտաբար արագ ակնարկ մը նետեց իր դրացիին վրայ, որ օգուտ քաղելով ակնարկ մը ըրաւ, առաջնոյն չափ նշանակալից երկրորդ նշան մը։ Բայց այս անգամ Ֆուլէր զգոյշ էր, իր ներքին զարմացումը ոչ մէկ յուզման նշանով չը մատնեց։

Ճաշն աւարտեցաւ առանց ուրիշ միջադէպի, մինակ այն պահուն երբ հայր Պուառոն և իր որդին կը պատրաստուէին ջաղացք դառնալ, հայր Ֆրանսուա աշխարհի ամենէն անտարբեր կերպարանքով կ'առաջարկէր փերեզակին որ Իւզօրի հին գղեակին աւերակներն երթայ տեսնէ։

—Աղէկ գաղափար, պատասխանած էր հայր Պուառոն առանց կասկածելու. ժամանակ կանցունէք...

Եւ երկու ջաղացպանները անհետ եղած էին սանդուխին վրայ։

Ջաղացքին թիք-թաքը կ'արգիլէր անոնց բան մը լսելու։ Ծերունին դարձաւ դէպ ի նորեկն, և իր բնական ձայնով.

—Կուզէ՞ք ընկերանալ ինծի գղեակը, պարոն, ըսաւ անոր, ջանալով անոր դիմագծերուն մէջ երեւան հանել ծանօթ դէմք մը։

—Յօժարակամ, պարոն, պատասխանեց փերեզակը... յետոյ դիտմամբ աւելցուց. «աւելի հանգիստ պիտի խօսակցինք»։

Ֆուլէր ոտքէն մինչեւ գլուխը չափչըփեց զայն. անշուշտ նշանակիչ պատասխան մը պիտի տար, բայց ինքզինքին գալով, պարզապէս ըսաւ.

—Ետեւէս եկէք։

Երբ գղեակ հասան, պահապանը իր ընկերն իր սենեակը մտցուց, աթոռ մը ցուցուց անոր, յետոյ բազուկները կուրծքին վրայ խաչաձեւելով, սպասեց։

—Է՛յ, Ֆուլէր, ըսաւ Ժաք Լօռան որ չէր սիրեր երկար յառաջաբաններ, Տօֆինէի մէջ փոքր պտո՞յտ մը ընելու եկած ենք։

Լսելով այսպէս իր անուան արտասանուիլը, կարծեցեալ ծերունին չէր կրցած սարսուռ մը զսպել։

—Ո՞վ էք դուք, հարցուց չոր ձայնով։

—Ի՞նչ, տակաւին չի ճանչցա՞ր զիս, ասիկա կ'ապացուցանէ թէ անգործութեան մէջ չեմ ժանգոտած։ Ես Ժաք Լօռանն եմ, ոստիկանութեան նախկին պետը։

Ֆուլէր ուրախութեան աղաղակ մը արձակեց այս խօսքերը լսելով, և բռնեց իր նախկին տիրոջ ձեռները զօրս ջախջախելու աստիճան սեղմեց։

—Դո՛ւք, ըսաւ, դո՛ւք, հաւատալու բան չէ։

—Այո, տղաս, ես եմ, և դուն կը գուշակես հոս գալուս պատճառը. եթէ կը հաճիս անմիջապէս խօսինք անոր վրայ, և կ'ենթադրեմ թէ անկեղծ կ'ըլլաս։ Օրինակը տամ քեզի. Օրէնսդիր Ժողովին նախագահն, պատերազմական նախարարն և տիկին տը Մարսէյի կողմէ ղրկուած եմ գիտնալու համար թէ ի՛նչ եղած են Պ. տը Մարսէյ, հարցաքննիչ դատաւորը, Ներթան հարկերապետը, և ոստիկանութեան քննիչ՝ Լիւսը. անպատճառ ինծի յանձնելու է զանոնք որ Փարիզ տանիմ։ Չեմ ծածկեր քենէ թէ անկարելի է անոնց պէս զիս ալ անյայտ ընել։ Եթէ երեւան չելնեմ, քառասունը ութը ժամէն ոստիկան զինուորներու վաշտ մը Կրընոպլի դատաւորին հետ պիտի կոխեն հոս։ Ուստի լաւ է որ համաձայնուի հետս, երբ տակաւին ժամանակ կայ. վաղը չէ միւս օր, բռնութիւն ի գործ պիտի դրուի և տակնուվրայ պիտի ըլլան այս աւերակները, գտնելու համար բանտարկեալները կամ դիակները։ Այնչափ. միեւնոյն անկեղծութիւնը կը սպասեմ քենէ։

(Շարունակելի)

բորգուլթիւն հայրենասիրական բան մ'է միանգամայն · զի Շուէտացի գիտնական ուղեւոր Նորտէնշքիոլտի դափնիները զիրենք անքուն կը թողէին, և անոր բրածէն աւելի յանդուգն բան մ'ընելով, ուզեցին ցոյց տալ թէ ոչ նուազ յանդուգն նաւորդներ են իրենք։ Նորտէնշքիոլտ ինք թէև մեծ հեղինակութիւն բեւեռային գործերու վրայ, չի հաւատար Տքթ · Նանզէնի գաղափարին գործադրականութեան։ Նորվեկները Շուէտացիներէն նպաստ չխնդրեցին, բայց սիրով ընդունեցին Անգլիացւոց նպաստը։

ԱՐԾԱԹԻ ԳԻՆԸ Լոնտոնի հրապարակին վրայ (որ արծաթի մասին աշխարհի մեծագոյն հրապարակն է) այս երկուշաբթի մէկ ու կէս բէնս ինկաւ ունկիին, այն պաշտօնական լրոյն վրայ թէ Հնդկաստանի փողերանոցն անհատներու հաշուոյն արծաթ ռուբի չպիտի կոխէ այլ եւս։ Արծաթի գինն աւելի պիտի ինկնայ, երբ Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնը գործադրութենէ դադրեցնէ 1890 յուլիսի օրէնքն, որով ամէն ամիս շատ արծաթ կը գնէ հրապարակէն։ Ընդհակառակն, արծաթ ռուբիին գինը բարձրացաւ։

ՕՍՄ · ՊԱՆՔԱՅԻ տեղեկագիրն 1892 Դեկտ. 31ին փակեալ տարեշրջանին համար, կասկածելի պարտքերը զեղչելով, 402,958 անգլ · ոսկւոյ զուտ շահ կը ցուցնէ, որ նախորդ տարւոյ յաւելուածական շահուն վրայ բարդուելով, 417,617 ոսկւոյ կը հասնի։ Պահեստի գումարի և այլ զանազան զեղչերէն ետքը, առ մէն մի բաժին 14 շիլին շահ կը յատկացնէ, այն է՝ 7 առ 100 վճարեալ դրամագլխին համար։ Կառավարութեան հետ հաշիւները կարգադրուած են ինչուան տարւոյս մայիս 20, և որոշուած են այն պայմանք որով Պանքան կառավարութեան սեղանաւորական գործերը պիտի կատարէ վեց տարւոյ համար։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն · Տ · Խորէն Ս · Պատրիարք Հայրն այսօր Բ · Դուռ կ'երթայ, Մեծ Եպարքոս Բարձր · Ճէվատ փաշային հետ տեսակցելու։

Ուսուցչութեան ընտրելեաց քննիչ Յանձնաժողովոյ երրորդ գումարումը տեղի ունեցաւ երէկ, Ղալաթիոյ Խորհրդարանն, ատենապետութեամբ կրթական տեսուչ Կարապետ էֆ. Իւթիւճեանի։

Սոյն նստին մէջ տեղի ունեցան քննութիւնները բոլոր անոնց որք նախորդ նստին մէջ ներկայանալով, արձանագրել տուած էին իրենց անունները։

Յաջորդ նիստը տեղի պիտի ունենայ ուրբաթ, 25 յունիս, ժամ 7—11, Ղալաթիոյ Խորհրդարանն (*)։

Գեր · Մատթէոս եպիսկոպոս Իզմիրլեան վաղն առաւօտ Պատարագ պիտի մատուցանէ Եէնի-գիւղի եկեղեցւոյն մէջ, որուն տօնախմբութիւնն է, և այս առթիւ երգեցիկ տղայոց ոմանց դպրութեան աստիճան պիտի տայ։ Յաւարտ Պատարագին, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի եկեղեցւոյն բարեկիշատակ հիմնադրաց համար։

Թօփ-Գաբուի քարոզիչ Գեր · Աբրահամ եպիսկոպոս Մամիկոնեան ևս վաղն առաւօտ Պատարագ պիտի մատուցանէ Էյուպի Ս · Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ, որոյ տօնախմբութիւնն է։

Պատրիարքական փոխանորդ Գեր · Տ · Գաբրիէլ Ծ · վարդապետ Ճէվահիրճեան վաղն առաւօտ Պատարագ պիտի մատուցանէ Սկիւտարի Ս · Խաչ եկեղեցւոյն մէջ։

Տփղիսի շաբաթաթերթի յունիս 6ի թիւէն կը քաղենք հետեւեալ լուրերը ·

Երկուշաբթի, մայիսի 31-ին, արքունական թատրոնի դահլիճում ջութակահար Պ. Նալբանդեանը տուեց իր առաջին նուագահանդէսը Թիֆլիսում, Պ. Կեսների մասնակցութեամբ։ Պարոնը նուագում էր վերին աստիճանի զգացած, ճաշակով և նուրբ հասկացողութեամբ։ Հասարակութիւնը շատ տեղ ոգեւորուած ծափահարում էր և կարելի է վստահ կերպով ասել, որ երիտասարդ ջութակահարը կարողանում էր իր զգացմունքները ներշնչել և ունկնդիրներին։ Տեխնիկան թէեւ դեռ կարօտ է շարունակ մշակութեան, այնու ամենայնիւ ճաշակը և հասկացողութիւնը ծածկում են այդ պակասութիւնը։ Հասարակութիւնը ցրուեց այն համոզմունքով, որ Պ. Նալբանդեանը (որ այժմ միայն 21 տարեկան է) տարէց տարի կ'առաջադիմի, և այն քաղցր զգացմունքով, որ պատահում է մարդուս, երբ նա տեսնում է իր առաջ թէեւ դեռ մշակւող, սակայն անկասկած տաղանդ։

—Վաղը, յունիսի 7-ին, բանկային Թատրոնի դահլիճում համերգ պիտի տայ երիտասարդ երգիչ-տենոր Պ. Կոստանդեանցը, որը աւարտել է Մոսկւայում Տ. Ղորղանեան Դարեալիի երաժշտական կուրսերը իբրեւ հանգուցեալ երաժշտապետ—կոմպոզիտոր Գենարիոս Ղորղանեանի որդեգիր։ Պարոնը մտադիր է այս աշնանը ուղեւորուելու Իտալիա իր ձայնը կատարելագործելու։ Համերգի համար երիտասարդ երգիչը ընտրել է հայերէն երգ, որ վերջին երեկոյթին այնպէս հաւանել էր Պետերբուրգի հասարակութիւնը։

—Երաժիշտ Պ. Մակար Եկմալեանը հրաւիրուած է Թիֆլիսի կայսերական երաժշտական ուսումնարանը (որ Ս. Պետերբուրգի կոնսերվատորիայի բաժինն է) իբրեւ ուսումնապետ և դասատու երաժշտութեան տեսութեան։ Պ. Եկմալեան այս պաշտօնները կ'ստանձնէ յաջորդ ճեմարանական տարւայ սկզբից։

—Յունիսի 3-ին Պ. Մակար Եկմալեանը ուղեւորուեցաւ Ս. Էջմիածին, որտեղ նպատակ ունի իր քառաձայն ներդաշնակած պատարագի արարողութիւնը Գէորգեան ճեմարանի երգեցիկ խմբին սովորեցնել և երգել տալ պատկանաւոր հոգեւոր իշխանութեան ներկայութեամբ, որից ցանկանում է ստանալ վկայութիւն, որ պատարագի երգեցողութեան բուն եղանակները հաւատարիմ պահպանուած են և ներդաշնակութեան ոգին ճիշդ է։

Լիայոյս ենք, որ հոգեւոր իշխանութիւնը ըստ արժանւոյն կը գնահատէ Պ. Եկմալեանի գեղեցիկ աշխատութիւնը և իր կողմից կը նպաստէ՝ որ հայոց եկեղեցիներն օր առաջ ունենան կանոնաւոր, հարազատ և գեղեցիկ ներդաշնակւած պատարագի երգեցողութիւն։

Լսում ենք որ Պ. Եկմալեանը ցանկանում է խմբի պատրաստութիւնը փութացնել այնպէս, որ ի մօտոյ Էջմիածնում կարողանայ իր ներդաշնակած երգեցողութիւնը կատարել հանդիսաւոր Պատարագի ժամանակ, հոգեւոր իշխանութեան թոյլտւութեամբ։

—Մայիսի 17-ին, Պ. Կարա-Մուրզայի երգեցիկ խումբը տուեց Վաղարշապատում իր երկրորդ համերգը յօգուտ Կովկասեան Բարեգ. Ընկ. Վաղարշապատի ճիւղի։ Խումբը բաղկացած էր 50 երկսեռ անձնաւորութիւններից։ Պ. Կարա-Մուրզան այդ երեկոյ ստացաւ Վաղարշապատի հասարակութիւնից պարգեւ—մի բաժակակալ (արծաթ-ոսկեզօծ)։ Համերգը անցաւ բաւական աշխոյժ, իսկ մի քանի կտորները—այնքան հիանալի որ հանդիսականները պահանջեցին մի քանի անգամ կրկնել։

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ · Վեհ · Սուլթանը միջօրէին փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած այդ մզկիթը գնաց և ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս · պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Փրանսական դեսպանն ու երկրորդ թարգմանը, ամերիկեան դեսպանը, կինը, աղջիկներն ու առաջին թարգմանը, իտալական դեսպանն ու առաջին թարգմանը, Թրանսվաալի օսմանեան հիւպատոս Պ · Ժօզէֆ Շիլլեր, աւստրիական դեսպանատան զինուորական կցորդը, սերպիական դեսպանատան գործակատարն ու կինը, Օսմ · Պանքայի տնօրէն Պ · Լաֆիւանդ, օսմ · փարոսներու տնօրէն Պ · Բօլաս, Լ· Բէ լրագրոյ խմբագիր Պ · Տարմօր և խօլմանասունի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սենեկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ · — Սուրիական Տրիպոլսոյ կառավարիչ անուանուեցաւ Հասան պէյ, կառավարիչ Լազիքիէի գաւառին։

Լազիքիէի գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Արիֆ փաշա, կառավարիչ Իտլիբի, և իրեն յաջորդեց Մէհմէտ Խալիլ փաշա, կառավարիչ Սուրիական Տրիպոլսոյ։

Երկրորդական վարժարանաց տնօրէն անուանեցաւ Սուրուրի պէյ, կրթական տնօրէն Ադրիանուպոլսոյ նահանգին։

Տրապիզոնի Խուրէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մէհմէտ Բիւշտի պէյ։

Ֆէրիգութեան աստիճան տրուեցաւ Նիկոմիդիոյ պահեստի զօրաց հրամանատար Միրլիվա Սաատէտտին փաշայի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՆՈՒՑՈՒՄ · — Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ · Սուլթանը մասնաւոր ունկնդրութիւն մը շնորհեց նախ Փրանսական դեսպան Պ · Քամպօնի և յետոյ իտալական դեսպան Քօլլոպիանօ կոմսին։

ՀՐԷԻՑ ԲԱՐՈՆԱՊԵՏԸ · — Վեհ · Սուլթանն Իմթիյազ պատուանշանի ոսկի և արծաթ շքազարդները շնորհեց Հրէից բարոնապետի տեղակալ Մօիզ Լէվի էֆէնտիի։

ՊԵԼԿՐԱՏԻ օսմանեան նախորդ դեսպան Ֆէրիտուն պէյ՝ կայս. Իրատէով շնորհեալ արտօնութեամբ՝ Կոչեթէյի ջերմուկները պիտի երթայ իր առողջական տկարութիւնը դարմանելու համար։

Ցժամունմի նորընտիր դեսպան գնդապետ Թէվֆիգ պէյի, գործակատարի պաշտօնը պիտի վարէ դեսպանատան առաջին քարտուղար Շեքիպ պէյ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարք Ամեն · Տ. Նէօֆիթօս երէկ Պէյլէրպէյի երթալով այցելութիւն տուաւ ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆի։

ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ · — Պատժական դատավարութեան օրինաց տրամադրութեանը համաձայն, վերաքննիչ ու նախնական դատարաններու մէջ ի բացակայութեան տրուած վճիռներու դէմ երբ բողոք (էթիրաղ) ըլլայ և բողոքողը (Մօթէրիզ) առաջին նստին՝ հրաւէրին չպատասխանելով ներկայ չգտնուի, կը կորսնցնէ իր բողոքելու իրաւունքը։ Արդ, ձեռնհաս իշխանութեան որոշմամբ՝ բողոքին մերժուելուն մասին դատարանին կողմէ տրուած վճռագիրը հաղորդելու հարկ չկայ միայ։ Այս որոշում դատական նախարարութեան կողմէ հաղորդուած է ուրոց որ անկ է։

«**ՄՈՆԻԹԷՕՐ ՕՐԻԱՆԹԱԼ**» լրագիրը Տպագրական Տեսչութեան կողմէ անպայման կերպիւ դադարման դատապարտուած է երեկուընէ սկսեալ։

ՔՐԷՏԻ ԺԷՆԷՐԱԼ օթօման դրամատան բաժնետերց տարեկան 23րդ ընդհանուր ժողովը գումարեցաւ այս հինգշաբթի օր ի Ղալաթիա, Պ. Թուպինիի նախագահութեամբ։ Ներկայ բաժնետերց թիւն էր վաթսուն, որոնք կը ներկայացնէին 21,000 բաժին։ Ժողովը՝ լսելէ ետք վարչական խորհրդոյ տեղեկագիրը, վաւերացուց 1892 տարւոյ հաշիւները։ Այդ շրջանի մէջ, դրամատան զուտ շահն եղած է 20,342 ոսկի · տեղեկագիրը կ'ըսէ որ այս գումար շատ աւելի եղած պիտի ըլլար, եթէ Բանամայի դէպքերը սպառնալ առաջ բերած չըլլային։ Կանոնական պահեստի գումարն և վարչական խորհրդոյ յատկացուած գումարը մէկ կողմ դնելէ ետք, մէն մի բաժնեթղթի համար 30 ղրուշ շահաբաժին որոշուեցաւ, որուն կէսը վճարուած է արդէն անցեալ յանուարին և միւս կէսը պիտի տրուի այսօր։ Անկից զատ, 3,297 ոսկի անցուած է շահ ու զեան հաշւոյն։ Վարչական խորհրդոյ առաջարկութեամբ, այդ խորհրդոյ անդամ ընտրուեցան Պ · Լա Ֆիւանդ և Պ · Բարօռաւ։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Մավրօկորտաթօ՝ իր կառավարութենէն մէկ ամսուան արձակուրդ ստացած է Աւստրիոյ ջերմուկներէ մին երթալու համար։ Դեսպանն ի մօտոյ իւր կնոջ հետ Վիեննա պիտի ուղեւորի։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ժողովոյ նախընթաց օրուան նստին մէջ տրուած որոշմունք ի մասին այն միջոցներուն որք մաքրանոցներուն մէջ ձեռք պիտի առնուին Մէքքէէ վերադարձող ուխտաւորաց հանգստութեանը համար, տեղեկագրով մը ղրկուած են կայս. պալատ առաջին քարտուղարութեան՝ Վեհ · Սուլթանին մատուցանելու համար։

ՈՐԹԱԼՈՒԷԶ · — Ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ քննիչներ կարգուած էին տեղեկագրելու համար թէ Պոլսոյ պարիսպէն դուրս գտնուած այգիներուն մէջ որթալուէին ո՛ր աստիճան ճարակած է։ Երկրագործական մասնագիտաց ժողովոյ երկրորդ ճիւղին քննիչ Երուանդ էֆէնտի Ագամօն, որ Թօփգաբուի ու շրջակայից այգիները քննած էր, տեղեկագիր մը մատուցանելով ձեռնհաս իշխանութեան, ըսած է թէ որթալուէին այս տարի, նախորդ տարուան հետ բաղդատելով, աւելի տարածուն կերպիւ ճարակած է։

Կ · ՊՈԼՍՈՅ Արուեստահանդէսին համար հրահանգ մը պատրաստուած է և այս օրերս պիտի քննուի Արուեստահանդէսի յանձնաժողովին կողմէ։ Այդ հրահանգ չորս գլուխներու բաժնուած է, երկրագործական արհեստ, անտառներ ու հանքեր, պարզ արհեստներ և երկրագործութիւն։

ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ.—Վարժապետանոցի բարձրագոյն կարգին մէջ ընդունուելիք ուսանողաց քննութիւնները Մէարիֆի բարձրագոյն ժողովին կողմէ կատարուելով, քսան ուսանողներ ընդունուած են։

—Քաղաքային բժշկական վարժարանին ընդհանուր քննութիւնք աւարտած են։

—Մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ գտնուած չորս հարիւրէ աւելի նախնական վարժարանաց ընդհանուր քննութիւնք աւարտած են։ Այս տարի այդ վարժարաններէն երկու հազարէ աւելի աշակերտք վկայական ստացած են՝ բարձրագոյն նախակրթարաններն ընդունուելու համար։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը տեղեկանալով որ Հալէպի Բումելիէ գաւառակին Նեֆիյ ու նախնական դատարանին նախագահ Րիֆաթ էֆէնտի կանոնաց հակառակ ընթացից մէջ գտնուած է, հրամայած է Հալէպի վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազին, որ Րիֆաթ էֆէնտիի նկատմամբ քննութիւններ կատարէ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ·—Մոսկուայի բժշկական հանդէսը յօդուած մը հրատարակած է Կ. Պոլսոյ ռուսական հիւանդանոցին վրայ։ Այս յօդուած, զոր ստորագրած են այդ հաստատութեան երկու բժիշկները՝ տոքթոր Աչքաթիէֆ և Ֆրանքովսքի՝ հետեւեալ վիճակագրական ծանօթութիւնները կը պարունակէ։

Բանկալթիի ռուսական հիւանդանոցին մէջ, իւր հաստատութենէն (1874 մայիս 5) մինչեւ ցարդ 5000 հիւանդք պատսպարուած են, և 70000 հիւանդք այցելած են՝ ձրիաբար բժշկաց դարմաններն ստանալով։ 1881 էն 1891, ամեն տարի 250 էն 300 հիւանդք դարմանուած են հոն, մեծաւ մասամբ ռուս և սլաւ (քարատաղցի, պուլկար, սէրպիացի), միայնակ գրեթէ յիսուն հոգի, յոյն եւ հայ են։ Տարին եօթնէն ութ հազար հոգի՝ հիւանդանոցին դեղարանն այցելելով, ձրի դեղեր ստացած են։ 1892 տարւոյն մէջ, ռուսական հիւանդանոցին մէջ խնամուած են 354 հիւանդներ, որոց 329ը այր և 25ը կին · 337 հոգի ձրիաբար խնամուած են, և 17 հոգի միայն վճարումով։ Այդ տարւոյն մէջ, 20 մահ պատահած է։ Հիւանդաց դասակարգութիւնն է հետեւեալն, իրենց ազգութեան կարգաւ ·

75 ռուս, 124 պուլկար, 104 քարատաղցի, 12 սերպիացի, 16 յոյն, 2 տալմաչիացի, 2 ալպանիացի, 11 հայ, 5 հրեայ, 1 անգլիացի։

1892 տարւոյ միջոցին, 9096 հիւանդներ մտած են հիւանդանոցը, ձրիապէս բժշկաց խորհուրդն ու դեղ ստանալու համար։ Ասոնցմէ 4635ը այր են և 4461ը կին։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ պատերազմական գործոց նախորդ նախարար Պ · Ստէֆանոս Սքուլուտի երէկ մայրաքաղաքս եկաւ։ Պ · Սքուլուտի ժամանակաւ Պանք Տը Քօնսթանթինօբլ դրամատան տնօրէնութիւնը վարելով, երկար ատեն մայրաքաղաքս բնակած է։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարար Վսեմ · Սայիտ փաշա՝ թարգման Միքայէլ էֆէնտին իտալական դեսպան Քօլլօպիանօ կոմսին ղրկեր է բարի գալուստ մաղթելու։

ՕՍՄ · ՊԱՆՔԱՅԻ ընդհ · տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընթ յառաջիկայ շաբաթ օր մայրաքաղաքս կը սպասուի։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ ֆրանսական հիւպատոս Պ · Նիքօլա Սիուֆ հանգստեան կոչուած ըլլալով, անոր տեղ փոխ-հիւպատոս կարգուած է Պ · Սըլիէ, որոյ պաշտօնը վաւերացուած է Բ · Դրան կողմէ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ ·— Միտիլլիի ու շրջակայից մէջ վերջերս երկրաշարժի սաստիկ ցնցմունք զգացուեր են, սակայն վնաս մը պատահած չէ։

ԱՅՏԸՆԻ ամեն կողմերէն եկած տեղեկութեանց նայելով՝ ծխախոտի հունձքը գոհացուցիչ վիճակի մէջ է։ Կը հաշուի թէ Թուղի բերքն այս տարի, նախորդ տարւոյն հետ բաղդատելով, հարիւրին երեսուն պակաս պիտի ըլլայ։

ԲԻԷՌ ԼՕԹԻ, ֆրանսացի ծանօթ վիպասանը, ի մօտոյ ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէ ի Պաղեստին · յատկապէս կարաւան մը պիտի կազմէ իրեն համար և Եգիպտոսէն, անապատի ճամբով, պիտի ուղեւորի Երուսաղէմ։ Պէլճիացի բանաստեղծ մը, Մօրիս Մէդէրլինք, քանի մը տարի առաջ այս ուղեւորութիւնը կատարեց նոյն ճանբով և հրատարակեց իր տպաւորութիւնները։

ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ օտար հիւպատոսք անցեալ չորեքշաբթի օր շնորհաւորական այցելութիւն տուեր են կուսակալ Հասան Ֆեհմի փաշայի, որ հետեւեալ օրը փոխադարձ այցելութեան գացեր է հիւպատոսներուն։

—Վաղը, Զմիւռնիոյ նաւահանգստին մէջ նաւարշաւ մը տեղի պիտի ունենայ։ Առաջին հանդիսացողներուն դրամ և կամ ոսկիէ ու արծաթէ անօթներ պիտի տրուին իբրեւ նուէր։ Նաւարշաւին ներկայ պիտի գտնուին կուսակալն ինչպէս նաեւ օտար տէրութեանց հիւպատոսք։

—Զմիւռնիոյ մէջ բաւական տաք կ'ընէ · անցեալ կիրակի օր ջերմաչափը մինչեւ 31 աստիճան բարձրացեր է։

ՄԱՐԱՇ ·—Էնկիւրիի Ջօրում գաւառակին մէջ մարախ երեւան եկած ըլլալով, տեղական կառավարութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է զայնս ջնջելու համար։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ պարտուց վարչական խորհրդոյ նախագահ Պ · Պէրժէ այսօր մայրաքաղաքս կը դառնայ։

ՊՐՈՒՍԷԼԻ օսմ · դեսպան Քարաթէօտօրի էֆէնտի Բարիզ գնացեր է արձակուրդով։

ՀԱԼՔԱԼԸԻ երկրագործական վարժարանի ագարակին համար երկրագործական գործիներ և ձիեր պիտի գնուին։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ ·—Մաքսային վերատեսչութեան հաշուակալութեան դիւանի քարտուղարներէն Համտի էֆէնտի մեծ մայր մ'ունի՝ հարիւր քսան տարեկան։ Այս կին ութսուն և հինգ տարեկան աղջիկ մը ունի եղեր։

ԳՕՆԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ անասնոց մէջ հիւանդութիւն ծագած ըլլալով, հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Քարբերդէն կը հեռագրեն թէ, կ'ըսէ Սաուէէն, Տէրսիմ նշանաւոր աւազակապետներէն Խարօղլու Գալի աղա, որ իւր քսան մարդերով Մազկերտի ոստիկան-զինուորաց տեղակալ Էմին էֆէնտիի սպասած տեղւոյն շրջակայք գնացած էր, շնորհիւ Վեհ · Սուլթանին ողջ ձերբակալուեր և Չմշկածագի տեղական կառավարութեան յանձնուեր է, նահանգին կեդրոնը ղրկուելու համար։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ ·— Առջի գիշեր ի Ղալաթիա, Ֆօթի ու Լէօն անուն երկու մարդիկ կռուի բռնուելով Ֆօթի դաշոյն մը քաշելով Լէօնի անութին տակ մխեր։ Զարգործը ձերբակալուեցաւ, իսկ վիրաւորեալն, որուն վիճակը ծանր է, հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

—Հինգշաբթի օրը, Սկիւտարի Փարաճա Ահմէտ Թաղին մէջ անծանօթ մարդ մը կնոջ մը վրայ յարձակելով երկու տեղէն վիրաւորեց ու փախաւ։ Կինն հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կը կատարէ չարագործը ձերբակալելու համար։

—Նախընթաց օր Բումէլի Հիսարի ծովեզրին վրայ խաղացող տասը տարեկան տղայ մը ոտքը սահելով ծովն ինկաւ, այդ տեղ բուռն հոսանք մը ըլլալով խղդուելու մօտ մնացած էր, երբ ձկնորս մը օգնութեան փութալով ազատեց զայն։

ԱԶԴ · ՕՍՄ · ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՆ

Օսմ · ծխախոտի Ռէժիին բաժնետէրերը կը հրաւիրուին ի սովորական ընդհանուր նիստ, յառաջիկայ յուլիս 26 (14 յուլիս Հ · Տ ·) չորեքշաբթի օրը, կէսօրէն ետք ժամը մէկուկէսին, ընկերութեան կեդրոնատեղին ի Պոլիս Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց։

ՕՐԱԿԱՐԳ

1 · Ընթերցում վարչական խորհրդոյ տեղեկագրին ·

2 · Վաւերացում հաշուեկշռի և 1892—93 տարեշրջանին հաշիւներուն ·

3 · Որոշում շահաբաժնի ·

4 · Անուանում վարչական խորհրդոյ անդամներու։

Ժողովին մասնակցելու համար, առ նուազն երեսուն բաժնեթուղթ ունեցող բաժնետէրերն պէտք է իրենց բաժնեթուղթերն յանձնեն ամենէն ուշ շաբաթ, 15 յուլիս 1893 (3 յուլիս Հ · Տ ·)

Ի Կ · ՊՈԼԻՍ, կեդրոնատեղին ·

Ի ՊԵՐԼԻՆ, Պ · Պլայխրէօտէրի դրամատունը (Պէհրէնսթրասէ)։

Ի ԼՈՆՏՈՆ, Օսմ · կայս · Պանքայի մասնաճիւղին, Թրոկմորթըն փողոց, 26 ·

Ի ՓԱՐԻԶ · Օսմ · կայս · Պանքայի մասնաճիւղին, Մէյերպէր փողոց, թիւ 7 ·

Ի ՎԻԷՆՆԱ, Քրէտի Անշթալդ դրամատունը (Աւստրական և ճարտարարուեստական վարկի ընկերութիւն Աւստրիոյ)։

Իւրաքանչիւր բաժնետիրոջ պիտի յանձնուի ընդունագիր մը որ իբր մուտ տոմս պիտի ծառայէ ընդհ · ժողովին։

Խորհրդակցութիւնք պիտի կատարուին ներկայ անդամներու ձայնից մեծամասնութեամբ։

Իւրաքանչիւրն այնքան ձայն ունի որքան երեսուն անգամ բաժնեթուղթ · անձնական տասը ձայնէն աւելի կարելի չէ ունենալ, ոչ ալ քսան ձայնէն աւելի թէ՛ իր անուան համար և թէ՛ իբր պատուիրակ։

ՎԱՐԺՈՒՀԻ ՊԷՏՔ Է · — Երկրորդական վկայագրով երեք վարժուհի պէտք է մօտակայ գաւառներու համար։ Դիմել ի գրասենեակ յանձնակատարութեան Ս · Դաւիթեանի, թիւ 11 Դագաքբէր խան, Պահճէ-Գաբու։ 657 1—3

ՇԱՀԱՒԷՏ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բումէլիի Երկաթուղւոյ 141երորդ վիճակահանութիւնը պիտի քաշուի յառաջիկայ օգոստոս 1ին—յուլիս 20ին։

Այս անգամ 6 0 հոգի պիտի շահին որոնց առաջին պարգեւը շահողը պիտի առնու 600,000 եւ երկրորդը 60,000 ֆրանք։ Վիճակահանութեան մասնակցող բաղդատոմսերը կը ծախուին ամբողջը 7 ու կէս, կէսը 5 եւ քառորդը 3 ղանեկանի։ Գաւառներէն քուպոնը բոլ ալ կ'ընդունուի, սա պայմանով որ քուպոնի ծախքը գնողը վճարէ։ Նամով առնողին վնաս կ'ըլլայ։

Տիգրան Մ · Արզըեանի վաճառած բաղտոմսերուն վրայի բուն թիւերը—թէ Թուրքերէնները եւ թէ ֆրանսերէնները—պէտք են։ Ձեռագիր թիւ բնաւ չկայ վրանին։

Ղալաթիա կամուրջին գլուխը թիւ 33 Տիգրան Մ · Արզըեան։ 659 8—1

ՆԵՎՐՈՒԶ
33, ԹԻՒՔՃԻԼԷՐ ՏՕՐՈՒՆԵՅԵՆ ԽԱՆ, 33
ՊԱՀՃԷ ԳԱՊԸ, ՄԵՅՏԱՆՃԸՔ ՓՈՂՈՑ
Կ · ՊՈԼԻՍ

Պաստրմա, Տահրէլ, Թէյ, Վլարագույր, Թառլարաւս, Մուզլին, Խաշ, Ծաղկաւէծ եւ Թուշիրենց մեոսրբնոյ, Ռամզանեցէնց եւն. Գաւառական յանձնառարութիւնք խնամքով կը կատարուին
596 11—18

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 29 Յունիս · — Չորեքշաբթի հնտաւոտէ երկու մարդ մեռաւ ի Սէթ, Թուլոն, երեքշաբթիէ ի վեր, ինն մեռեալ։

ԼՈՆՏՈՆ · —Երեսփ. ժողովոյ մէջ արտաքին գործոց խորհրդականը Ֆրանսայի և Սիամի խնդրոյն նկատմամբ ըսաւ թէ Ֆրանսա հաւաստած է անգլ · կառավարութեան թէ անմիջապէս պիտի իմացնէ երբ նաւախումբ մը ղրկէ ի Մայկոն կամ Պանկոք (մայրաքաղաք Սիամի)։ Խորհրդականն յաւելց թէ յարմար չէ բացատրութիւններ տալ Անգլիոյ ապագայ ընթացքին նկատմամբ։ Եթէ Սիամի կողմը գործերն աւելի տագնապալի հանգամանք առնուն, միջոցներ ձեռք պիտի առնուին անգլ · հպատակաց կեանքն ու ստացուածքը պաշտպանելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ · — Դանիոյ թագաւորն ու թագուհին և Զարեվիչն հոս եկան։

ՊԵՐԼԻՆ · — Գերմանիոյ և Ռումանիոյ առեւտրական առժամեայ պայմանագիրն երկարաձգուեցաւ նորէն մինչեւ 31 Դեկտ։ Երկու կողմերն ամենէն աւելի նպաստաւոր պայմանները կ'ստանան իրարու։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 19 Յունիս		
ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ		
3 ամիս Լոնտոնի վրայ		110
3 » Փարիզի		22 90
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ		
Եռեկ երեկոյ զոց. [Միաց. Դ · Սէրի]		23 39
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն քոնսոլիտա	»	24 37½
Կէս օրին	»	23 37½
Թանզիմաթը Օսմանեան, եռեկ երեկոյ		— —
» ժամ 5ին		— —
ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ		
Փոխառ. Միհն	Ա.	55 50
»	»	33 25
	»	22 87
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ		
Սոսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լռ.	5 21
Քրէտի Ժէնէրալ	»	7 33
Պանք տը Քօնս.	»	3 30
Օսս. Շանժ է Վալէօր	»	4 25
Ռէժի	Օսմ. Ոսկի	16 16
Թրամուէյ	»	560
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	»	505
Բումէլիի երկաթուղի	Փր.	88 ½
Բաժնեթուղթ Լոտերիի		51 ½
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՆԵՐ		
Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 21
Անգլիական ոսկի	»	110 02
Մարք Գերմանական ոսկի	»	107 20
Իմբէրիալ	»	90
Քէլմիզ	»	51 46
Ռուպլ Թղթադրամ	»	8 70
Մեծ. արծաթ (տարբ.)	»	108
Մանր արծաթ	»	103
Մէթալիք	»	98
Թասֆիյէ	»	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 30 Յունիս	
Ֆրանսական Ռանթ 3%	97 80
» 4½%	106 30
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	21 90
Օսմ. վարկ. արժեթուղթ	493 75
Բրիթիթէ Թիւրք (1890)	— —
Օսմանեան երկաթուղի	87 75
» Ռէժիի բաժնեթուղթ	375 42
Պանք Օթօման	593 75
Քրէտի Լիոնէ	760 —
Իտալական Ռանթ 5%	91 77
Եգիպտական միացեալ	505
Չէք Լոնտոնի վրայ	25 175
Օսմանլը (Օսմանեան քոնսոլիտէ)	392 50
ԼՈՆՏՈՆ, 30 Յունիս	
Անգլ. քոնսոլիտէ	98 75
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 62
» » » Ա.	55 50
» » » Բ.	33 25
» » » Գ.	22 87
Օսմ. փոխառութիւն 1871	98 75
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	97 75
Պանք Օթօման	13 56
Այտընի երկաթուղի	14
Դասապայի երկաթուղի	15 50
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	100 25
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ. Թռպետ)	103 [illegible]
Հելլենական 5%	45
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 386
ՊԵՐԼԻՆ, 30 Յունիս	
Օսմանեան երկաթուղի	86 40
Օսմ. Ռէժի	180
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 275
» Փարիզի »	80 65
ՎԻԷՆՆԱ, 30 Յունիս	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	123 95
» Փարիզի	49 10
Օսմանեան Ռէժիի բաժնեթուղթ	183
» երկաթուղի	— —

Ա. Զ Դ

Շիքակոյի ցուցահանդէսին օսմ · յանձնաժողովը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ յառաջիկայ երկուշաբթիէն սկսեալ, 21 յունիս, հրապարակային աճուրդի պիտի հանուի աւելորդն արեւելեան այն զանազան նիւթերուն և արտադրութիւններուն որք Թուրքիոյ նահանգներէն ղրկուած էին Շիքակոյի ցուցահանդէսին համար։

Վաճառումը տեղի պիտի ունենայ ամէն երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը օսմ · առեւտրական Թանգարանն ի Պոլիս, Ֆինճանճըլար փողոց, Շարք-չարշըի, նախկին Պօն-մարշէ։

Վաճառումը պիտի սկսի ժամ 6 ին ըստ Թրքաց։

ՆԱՄԱԿ ԱՄԵՐԻԿԱՅԷ

ԳԵՂԵՑԻԿ ՍԵՌՆ Ի ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՍ

ՊՕՍԹՕՆ, 14 Յունիս 1893

Օրիորդ Ֆրէնկեանի [illegible] խորագրոյն ներքեւ գրած յօդուածները, որք երեւցան Արեւելքի մէջ, շատեր ի գաղթականացս ուշադրութեամբ և ուրախութեամբ կարդացին, նախ զի իգական սեռն ալ սկսած է աշխատակցիլ հանդէսից և օրաթերթից, և երկրորդ՝ օրիորդ Ֆրէնկեան կարեւոր և փափուկ խնդիր մը պարզել ելած է, կնոջ ընկերական վիճակը քննել, որոյ նկատմամբ՝ փափաքելի էր որ լրագրական ասպարէզի վրայ երեւցող ամէն կարող գրիչ գրէին։ Մենք՝ գաղթականներս որ յԱմերիկա՝ իգական սեռի յարգոյ վիճակը աչքի առջեւ ունենալով կը բաղդատենք շարունակ ուրիշ ազգի կիներու վիճակին հետ, և աչագին տարբերութիւնն կը տեսնենք։

Այս առթիւ համառօտ տեսութիւն մը ընեմ Ամերիկայի իգական սեռին վրայ։

Հոս կինն ընկերութեան մէջ արժանի դիրք մը բռնած է և որ աւելին է, դեռ կը ճգնի ձեռք բերել կարգ մը իրաւունքներ որք կը զլացուին իգական սեռին։ Կինն անշուշտ երբ հասնի այն վիճակին որուն կը բաղձայ, առն հաւասար իրաւունք ունենալու, բնական է որ կրէ նաեւ նոյնչափ նեղութիւն՝ որչափ կը կրէ մարդը · այսպէս պարտուց և իրաւանց գիտակցութիւնն ինքնին մեղմուած կուսայ իգական սեռին։

(*) Այն անոնք որք չունին ի ձեռին ուսուցչական վկայական և չեն փութար ներկայ յունիս և յուլիս ամսոց մէջ ներկայանալ Յանձնաժողովոյն, զայն ստանալ կարենալու համար, ըստ օրինի մէկ տարի վերջ միայն պիտի կրնան ներկայանալ վերստին։

Արդարեւ, եթէ իգական սեռը կը բաղձայ գործնական կենաց մէջ հաւասարիլ արան բարոյապէս, պէտք ընդունիլ գործնական դաստիարակութիւն· ահա թէ ինչու: Հոս, Ամերիկայի մէջ, ամէն աղջիկ՝ մանուկ հասակէն մանկավարժական ուղղութեամբ կ'ընդունի ձրի կրթութիւն և դաստիարակութիւն· դեռ 16 տարեկան՝ արդէն ստացած ուսմանց շնորհիւ բաւական մօտէն կը ճանչնայ կեանքը և ստէն կրնայ ամփոփել ինքզինք և գլխուն ճարը նայիլ· կը ջանայ իր օրապահիկը ճարելու համար՝ համեստ և յարմար գործ մը ձեռք բերել, ահա թէ ի՛նչ բովհրէ կանչնի իգական սեռը մինչև որ կը հասնի մայր լինելու հասակին:

Կինը բաժնելով երկու դասակարգի, նախ առնենք զայն որ բաղդին բերմամբ աղքատ ծնած ու միջակ խաւին մէջ ապրած է, և ապա այն դասակարգն, որ հարուստ ծնած և բարձր դասուն մէջ ապրելով զգալապէս զարգացած է. Հոս, գործաւորական ընդհանուր դասին մէջ, կինը մարդուն հաւասար գործ կը տեսնէ· վիճակագրական ստոյգ տեղեկութիւնք ցոյց կուտան թէ իգական սեռը նոյնթուով գործաւոր կը պահէ հրապարակի վրայ որչափ արականն, և կինն երբեմն կը ստանձնէ այնպիսի փափուկ գործեր և կը կատարէ կատարեալ ձեռնհասութեամբ, զոր դժուար է սպասել էրիկ մարդէն: Միջակ ուսեալ օրիորդ մը շատ դիւրութեամբ կրնայ պաշտօն ստանձնել, հեռագրատանց, հեռախօսատանց և նամականատանց մէջ, իբրև գործակալ կամ գրագիր և մեծամեծ վաճառատանց մէջ ալ ճարպիկ վաճառողի դերն ստանձնել· և արդարև չենք հաւատար թէ որչա՞փ դիւրին է համոզել յաճախորդը, փափուկ գովասանքի բառերով և գրաւիչ ձեւերով, որ միայն փափուկ սեռին անկ է: Այն ամէն վաճառատունք որք 1000-2000 գործաւոր կը պահեն, գործաւորաց գրեթէ $^3/_4$ը փափուկ սեռին կը պատկանին· այսպէս, ամէն օրիորդ թէ կին գործ մը ձեռք ձգած է և կ'ապրի· առաջինն յաջող պարագաներու տակ սակ ալ կաւելցնէ և երկրորդը համեստ տուն մը կը պահէ իր էրկան օգնելով:

Գալով բարձր կարգին պատկանող Ամերիկուհիներուն, առնենք միջակ ուսում առնելէ ետք, համալսարանական կեանքի մէջ կը մտնեն մասնաճիւղի մը ի խնդիր· այսպիսիք, առանց չափազանցութեան, երկրին գործօն դասին մէջ են, այս համալսարականներ բարձր գործերու տէր կը դառնան, օրինակի համար փաստաբանուհի, բժշկուհի, քարոզչուհի, և խմբագիր, (եթէ յարմար է) և շատեր հանրային շէնքերու մէջ բարձր գործեր կստանձնեն:

Մտիր հանրային պաշտօնատուններու մէջ, կինը է գործողը· կուզե՞ս անցագիր, կինն կուտայ քեզ· պաշտօնեա՞յ ես, կինը կը վճարէ քու ամսականդ, նահանգային մարմնոց մէջ մէջ ալ մեծամասնութիւն կը կազմեն· այս կարգի գործաւորուհիները կը ստանան 50—100 տոլար շաբաթական, իսկ անոնք որ ազատ արհեստ ունին, զգալապէս կը հարստանան: Տարի մը առաջ կին փաստաբան մը տեսած եմ Պոսթոնի դատարանին մէջ որ գող մը կը պաշտպանէր, 30 տարեկանի մօտ կարճահասակ գիրուկ կին մ'էր, այնպէս ճարպիկ, կորուկ, սահուն և տրամաբանական կերպով կը խօսէր, որ յափշտակեց դիտողներն և վերջապէս ազատեց ամբաստանեալը· բժշկուհիներ մեծ հոգատարութեամբ և մանրազնին քննութեամբ կը դարմանեն հիւանդներ:

Քանի՛ քանի՛ անգամներ Հարվըրտ և Եյլ համալսարանաց մէջ՝ ուր երկսեռ ուսանողաց լեգէոնը ծունդ ծունդի կուսանի, աղջիկներ խլած են մրցանակը մաթեմաթիքաի և գիտական բարձր ճիւղերու մէջ:

Միացեալ նահանգաց մէջ այսպէս ահա կը բարձրանան կիները, մշակելով իրենց սուր միտքը և զգայուն սիրտը, տալով գիտակցութիւն բարւոյն, ճշմարտին ու գեղեցկին· այս ամէնը խառնելով ի մի, կօծեն զանոնք յատուկ իմն գեղեցկութեամբ, վառվռուն աչեր, գրաւիչ տեսք, սահուն լեզու և քաջ ոգի տալով:

ՊԵՏՐՈՍ Ա. ԿԻՕԼՃԻԿԵԱՆ

ԲԺՇԿԻ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Բժշկական ուսումներս նոր աւարտած էի, երբ, ծեր և ազնիւ մօրեղբօր մը մահուամբը, փոքր ժառանգութիւն մը ինկաւ ինծի երկինքէն:

Բնաւ չմտածեցի յաճախորդներ ունենալ· ուզեցի մասնագէտ մը ըլլալ: Ներածականը մասնաւոր ազդեցութիւն մը կը գործէր վրաս, հաճոյք կը զգայի ուսումնասիրութեամբ միտքի այս դիւրաբեկ զսպանակներուն զորս հարուած մը կ'անջատէ, և գերազանց կարեւորութիւն կուտայի այն գիտունին որ կարող է հաւասարակշռութիւն մը տալ ուղեղի մը որ կորուսած է զայն:

Առտու մը Լիւքսանպուրկի պարտէզն էի և մտային հիւանդութիւններու գիրք մը կը կարդայի· կը սիրեմ ընթերցանութիւնը բաց օդի մէջ:

Ինէ քանի մը քայլ անդին, երկու կիներ եկան նստեցան: Մէ՛կը որ յիսուն տարեկան կ'երեւէր և վշտակոծ դէմք մը ունէր, հագուած էր չքնաղ կերպով միանգամայն: Միւսը հազիւ քսաներկու տարեկան կ'երեւէր և իր արդուզարդը կը յայտնէր տեսակ մը հոգածութիւն, այլ բնա՛ւ կեղծ պչրասիրութիւն:

Փոքր մանուկ մը ունէր գիրկը:

Հազիւ անոր կիսադէմը կը տեսնէի· բայց անոր վրայ գտած փափագ տուաւ ինծի որ աւելի աղէկ տեսնեմ զայն: Աթոռս տեղը քիչ մը փոխեցի, և վերջապէս կրցայ ուզածիս պէս դիտել հեշտագրգեցիկ դէմք մը, սեւ անուշ և եռանդուն աչքեր, մեղմօրէն վարդագոյն մորթ, աղեղնաձեւ սիրաբոյր բերան, որ թէ՛ հեգնական բառ մը թէ գորովալիր խօսք մը արտասանելու կարող ըլլալու էր: Այս գլուխ կը հանգչէր շնորհալի մարմնոյ մը վրայ, որ հրապուրիչ ձեւեր ունէր:

Տեսայ որ մանկամարդ կինը քորսաժը բացաւ կիսովին՝ իբր թէ կաթ տալու համար զաւկին և լսեցի որ քանիցս կրկնեց·

—Կասթօն պիտի խօսի:

Ի՛նչ, մտածեցի ինքնիրենս, այս փոքր մանկիկը պիտի խօսի՞: Որչափ որ կրցի դատել, մանուկը հազիւ չորս հինգ ամսու կար: Ո՛վ մայրական պատրանք: Երկու ժամեր անցուցի հոն, երկու ժամեր որք երկար չերեւցան ինծի, աւելի զբաղած սիրուն դիպուածներով քան բժշկական հատորովս:

Մէկէնիմէկ, մին այն փոթորիկներէն որք ամառ ատեն շատ կը պատահին, տեսակ մը մրրկախառն անձրեւ սկսաւ տեղալ, առանց սակայն զիս խռովելու, ընթերցմանս բոլորովին տարբեր բանով զբաղած ըլլալուս:

Բայց մանկամարդ մայրը ճիչ մը արձակեց·

—Կասթոն պիտի թրջի, ըսաւ սարսափով:

Անձրեւանոց մը ունէի: Կասթոնին մօրը տուի որ խօսք մը չէր հաներ բերնէն, ոչ ընդունելով ոչ մերժելով, շարունակելով կուրծքին վրայ անձկագին սեղմել մանկիկը, որուն շատ աղուոր բանուած մուշտակը միայն կը տեսնէի:

—Աղջկանս համար կ'ընդունիմ, պարոն, ըսաւ այն ատեն պառաւ կինը, լռութիւնը խզելով· բայց ո՞ւր և ե՞րբ ձեզ դարձնել հովանոցը:

—Վաղը, տիկին, հոս, միեւնոյն ժամուն, եթէ կը հաճիք:

Սիրելաբար շնորհակալ ըլլալով ինձ՝ մեկնեցաւ՝ պատսպարելով իր աղջիկը, մինչ ես ալ խոյս կուտայի, կենալս ծառերով տեղատարափին տակ, և մտածելով թէ իմ մանկամարդ գեղուհիս շատ քաղաքավար չէր: Գէթ նուազ դիւրահաւան:

Է՛հ, ի՛նչ, մարդավարական սովորական շարժում մը, բա՛ռ մը գոնէ:

Յաջորդ օրը, չես գիտեր ի՛նչ անհանգարտ տենդէ մը խռովանդուած, ժամ մը առաջ նոյն տեղը կը գտնուէի: Վերջապէս, տեսայ հովանոցիս երեւումը··· բռնել կ'ուզեմ զայն բռնող պառաւ տիկինը:

Նորէն շնորհակալ եղաւ ինծի:

Իսկ մանկամարդ մայրը, միշտ Կասթօնն օրօրելով բազուկներուն մէջ, ձայն ձուն չհանեց:

Այս չափազանց զգուշաւորութենէն նեղացած, և անպատճառ խօսակցութեան մտնել ուզելով·

—Աւասիկ, ըսի դէպի տղեկը ծռելով, շատ հանդարտ մանկիկ մը:

Բայց քիչ մնաց որ զարմացման աղաղակ մը արձակէի· Կասթոն, այս այնքան փայփայուած, գգուած Կասթոնը, հանդարտ և կարմրուկ, մոմէ պէպէք մըն էր:

—Կասթոն պիտի խօսի՛, ըսաւ նորէն մանկամարդ կինը, առջի օրուան միօրինակ ձայնովը:

Ափ ի բերան մնացի:

Այն ատեն, պառաւ կինը նստեցուց իր աղջիկը, և քանի մը քայլ հեռուն տանելով զիս, ըսաւ արցունք մը սրբելով·

—Գուշակեցիք, պարոն . . . ապուշ է: իմ խեղճ Ժաննս ապուշ է:

Այս խոստովանութեան մէջ չես գիտեր ի՛նչ պոռթկում մը կար այնքան անկեղծ և այնքան երկար ատեն զսպուած վիշտի որ սիրտս յանկարծ սեղմուեցաւ: Իր թումբը խորտակող հոսանքի մը պէս, զանազան զգացումներու կոհակ մը յանկարծ խուժեց վրաս և հոգւոյս այս աղաղակին տիրող ձայնանիշն եղաւ սիրային ձայնանիշ մը· «Կը սիրէի Ժաննը:»

Դրդուելով այն անբանաւոր փափագէն զոր մարդ երբեմն կունենայ իր վիշտը պատմելու, նոյն իսկ անտարբերի մը, պառաւը հրաւիրեց զիս որ իր քովը նստիմ, և մինչ Ժաննը ատեն ատեն կը կրկնէր իր յաւիտենական խօսքը, «Կասթօն պիտի խօսի՛» պատմեց ինծ իրենց տխուր պատմութիւնը, վշտագին միապաղաղութեամբ մը:

Ինք կը կոչուէր տիկին Տարպլէ: Շատ կանուխ այրի մնալով, մեծցուցած էր Ժաննը, մանաւանդ այնու մեծ սիրով որովհետեւ իր մէկ հատիկ աղջիկն էր:

Տասնը ութը տարեկանին՝ ամուսնացուցած էր զայն շատ աւելի տարիքոտ մարդու մը հետ որ սակայն երջանկութեան ամեն երաշխիքը կ'ընծայէր, ինչպէս կ'ըսեն: Ամուսնին երաշխիք· դժբախտ ըրաւ իր կինը, մսխեց դրամօժիտը և անձնասպան եղաւ խաղի մէջ մեծ գումար մը կորսնցնելէ ետքը:

Ժաննի գրեթէ սէրը վերցուցած էր մարդու մը վրայէ որ անարժան էր իրեն:

Մահը շատ չվշտացուց զայն· բոլոր գորովը դարձուցած էր իր զաւկին վրայ, այն ատեն վեցամսու, պաշտելի մանկիկ մը, փոսիկներով մարմինը լեցուն, շատ բաշխառողջ, և արդէն թոթովելով հազիւ հասկնալի այն հնչիւնները, ուր մօր մը ականջը լսել կը կարծէ «մայրի՛կ»ի խանդաղատալից թոթովումը:

Գիշեր մը, խղդուկ սուլիւն մը խուսափեցաւ Կասթոնի կոկորդէն· աքլորախեղդն էր, սոսկալի, անողոք աքլորախեղդը: Երկու ժամուան մէջ տղան մեռաւ: Պէտք եղաւ Ժաննի բազուկներէն խլել փոքր դիակը որ դեռ տաք էր անոր համբոյրներովը:

Հէք մայրը, ահռելի վիշտէն ազդեցութենէն ապուշցած էր:

Ապուշութիւնը մտահոգիչ հանգամանք մը կ'ընծայէր· կը վախցուէր որ աղէտալի վախճանի մը յանգի: Բայց օր մը, դարակի մը խորէն գիւտուածով պէպէք մը գտաւ, իր մանկութեան խաղալիկը· տարօրինակ ուրախութեամբ մը առաւ զայն, հագուեցուց խեղճ մեռեալ մանկան զգեստներովը, և այն ատենէն սկսաւ իր միտքը հանդարտ էր:

Համբերութեամբ սպասելով այն վայրկեանին ուր «Կասթոն պիտի խօսէր», կ'երեւի թէ գորովալից և անձնուէր մօր մը երջանկութիւնը գտած էր վերստին:

Եւ երեք տարի կար որ կը տեւէր այս վիճակը, երբ Ժաննի մայրը պատմեց ինձ այս սրտաշարժ պատմութիւնը:

Տիկին Տարպլէ խորհուրդ հարցուցած էր երեւելի բժիշկներու:

Աւա՜ղ, ամեն յոյս կորսուած կ'երեւէր:

Սէրը կոյր է· սկսայ խելայեղօրէն սիրել գեղեցիկ մանկամարդ կինն: Ա՛լ այն ժամուն համար միայն կապրէի ուր անոր կը հանդիպէի պարտէզին մէջ: Երբ ձմեռն եկաւ, թոյլտուութիւն խնդրեցի տիկին Տարպլէէն իրեն այցելելու:

Եւ ի՛նչ, ես որ բժշկի գիտութիւնն ունէի, ես որ զօրաւոր կը զգայի ինքզինքս թէ՛ կամքովս իբր բժիշկ և թէ սիրովս իբր մարդ, բան մը չպիտի կրնայի ընել այս աքանչելի արարածին համար որուն համբոյրներն ամուլ կը մնային մոմի մը կտորին վրայ:

Այս մտածումը կը չարչրկէր զիս: Ես ալ խենդութիւն կը զգայի: Եթէ միայն սիրտս ականջ դնէի, պիտի ամուսնանայի Ժաննին հետ:

Տղաքներու միակ տեսքը կը գրգռէր մանկամարդ կինը· այն ատեն միայն քիչ մը կը հանդարտէր, երբ իր մոմէ պէպէքը գիրկն ունենար:

Քիչ քիչ, զգացի որ ուղեղս կը տանջուէր անխախտ գաղափարէ մը, անհեթեթ այլ յանդուգն գաղափար զոր շատ չանցած ի գործ կը դնէի տիկին Տարպլէի հաւանութեամբը:

Գարուն էր: Բնութիւնը կը վերկենդանէր: Գարնանային հիւթով ուռած պալուկները դուրս կը ժայթքէին իրենց դիւրաբեկ սեղմակները: Բոլոր այս վերածնում սիրերգ կը գեղգեղէր, և Ժաննի երբեք այսքան գգուանք չէր շռայլած իր պէպէքին:

Շատ գիշերներ, երբ հրաժեշտ կ'առնէի մանկամարդ կնոջմէն և իր մօրմէն, կ'ըսէի·

—Կասթոն ի՛նչ տժգոյն է··· հիւանդ չըլլա՞յ:

Այսպէսով կը փորձէի արթնցնել մայրական մտահոգութիւնն այս կորսուած ուղեղին մէջ:

Ժաննի բնաւ չէր խօսեր հետս· իր ամեն մէկ գործը մեքենական, անգիտակից էր· սովորած էր իմ առօրեայ այցերուս և ա՛լ յոյս չունէի վրան: Օր մը, մէկէնիմէկ մօտեցայ մանկամարդ մօրը որ մեղմաձայն օրօր մը կ'ըսէր իր մանկան, զայն օրօրելու համար կարծես, և ծռելով կրկնեցի յաւիտենական խօսքը·

—Կասթոն պիտի խօսի:

Ծգզած ձայն մը պատասխանեց ինձ չոր հնչիւնի մը պէս·

—Մայրի՛կ, մայրի՛կ, մայրի՛կ:

Այս ձայնին հնչիւնէն, Ժաննի աղաղակ մը արձակեց, իբր թէ քօղ մը պատռած ըլլար: Ոչ, ատիկա իր մանկան ձայնը չէր· վերջապէս կը հասկնար իր սիրոյն ունայնութիւնը· և գետին նետելով խաղալիկը զոր այնքան ատեն գրկած էր, ինկաւ նըւաղած:

Ժամ մը ետքը միայն խելքը գլուխն եկաւ, տաք արցունքներ թափելով:

Մէկէնիմէկ սաստիկ յուզման մը ազդեցութեամբը, խելքը գլուխն եկած էր· վիշտը ապուշցուցած էր զայն, վիշտը խելքը գլուխը կը բերէր:

Մեքենական պէպէք մը, խօսուն պէպէք մը դնելով աղջիկին տեղ, մօրը ականջին մէկէնիմէկ յիշեցուցած էի ճշմարիտ հնչիւնը սիրելի Կասթոնի ձայնին:

Փորձառութիւնս յաջողած էր· մանկամարդ կինն արթնցած էր: Այս փրկարար տագնապէն ետք՝ մեղմ թուլութիւն մը տիրեց անոր բովանդակ էութեան վրայ:

Քիչ օրուան մէջ առողջացաւ, և, քանի մը օր ետքը, հետն ամուսնացայ:

Իմս չէ՞ր այն որուն խելքն իրեն դարձուցած էի:

Տարի մը անցաւ և զաւակ մը ծնաւ մեզի:

Ի՛նչ համբոյրներով ծածկուեցաւ սիրելի պզտիկը որ մանկամարդ մօրը համար կուգար տեղը բռնել մեռած մանկան որուն անունն առած էր:

Դժբաղդաբար, տասնը ութը ամսու եղած ատենը տակաւին չէր խօսեր:

Չեմ գիտեր թէ հիւանդութեան մէկ մնացորդ եղա՞ծ էր այս, բայց Ժաննի երեւակայեց թէ անիկա համր պիտի մնար, և պահ մը վախցայ, այնքան ջլայագրգիռ տեսնելով զայն և լսելով որ կը կրկնէր հին խօսքը որ սիրտս կը չարչրկէր:

—Կասթոն քիչ ատենէ պիտի խօսի:

Առտու մը, նախաճաշին, կինս տխուր և մտախոհ կը նայէր Կասթոնի դէմքը որ միշտ անխօս էր: Յանկարծ դողացի երջանկութեանս համար: Պիտի փճա՞նար ուրեմն: Հիւանդութիւնը նորէ՞ն պիտի յափշտակէր այս խեղճ կինը, որ բովանդակ ուրախութիւնս էր:

Յանկարծ մանուկը ցցուեցաւ աթոռին վրայ, և իր փոքր բազուկները կարկառելով Ժաննին·

—Մա՜··· մի՛կ, գոչեց սրտայիկ:

Ուրախութեան փայլակ մը անցաւ սիրտէս· մանկիկը կը խօսէր· Ժաննն ազատուա՛ծ էր:

ԺԱՔ ՏԸ ԿԱՐՇ

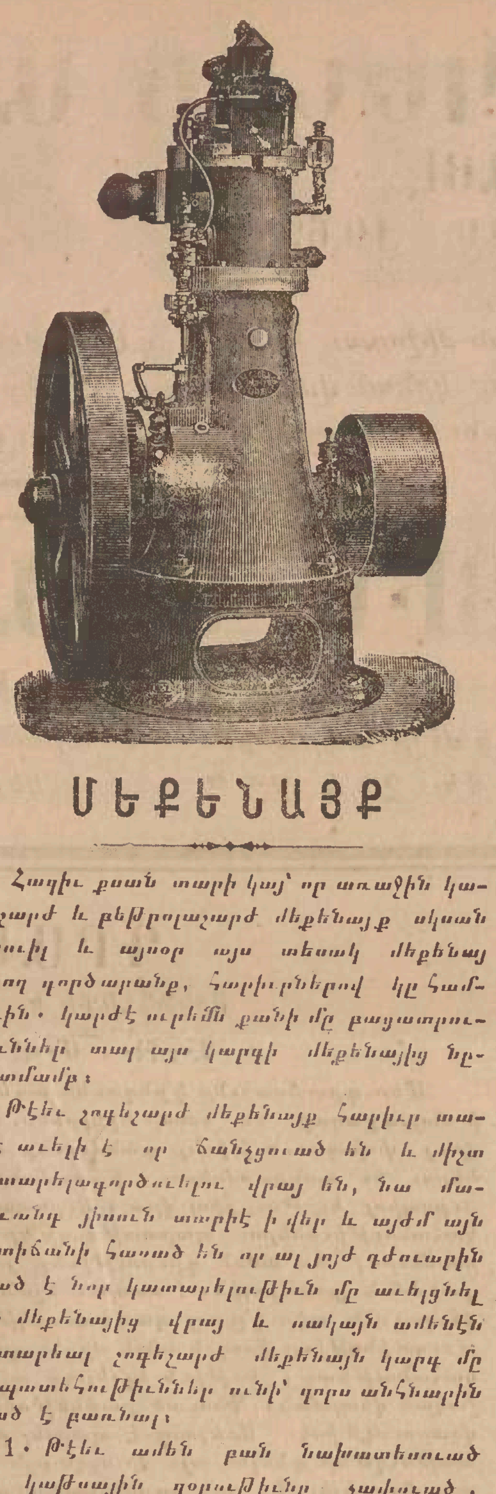

ՄԵՔԵՆԱՅՔ

Հազիւ քսան տարի կայ որ առաջին կազաշարժ և բեթրօլաշարժ մեքենայք սկսան շինուիլ և այսօր այս տեսակ մեքենայ շինող գործարանք, հարիւրներով կը համբուին· կարժէ ուրեմն քանի մը բացատրութիւններ տալ այս կարգի մեքենայից նըկատմամբ:

Թէեւ շոգեշարժ մեքենայք հարիւր տարիէ աւելի է որ ճանչցուած են և միշտ կատարելագործուելու վրայ են, նա մանաւանդ յիսուն տարիէ ի վեր և այժմ այն աստիճանի հասած են որ ալ յոյժ դժուարին եղած է նոր կատարելութիւն մը աւելցնել այս մեքենայից վրայ և սակայն ամենէն կատարեալ շոգեշարժ մեքենայն կարգ մը անպատեհութիւններ ունի՝ զորս անհնարին եղած է բառնալ:

1. Թէեւ ամեն բան նախատեսուած է, կաթսային զօրութիւնը չափուած, պայթումն արգիլող գործիներ աւելցուած են, սակայն միշտ և անդադար հսկել պէտք է շոգեշարժ մեքենաներուն վրայ, ուստի գոնէ վարժ մեքենավար մը անհրաժեշտ է ո և է շոգեշարժ մեքենայի մը համար՝ որչափ ալ քիչ ըլլայ մեքենային զօրութիւնը:

2. Շոգեշարժ մեքենայից մէկ անպատեհութիւնն ալ է հնոցպանի պէտքը·—Թէեւ շատ փորձեր եղան որ մեքենան ինքնաշարժ առնէ մթերանոցէն պէտք եղած ածուխը հնոցին, զանազան դրութեամբ գործիներ աւելցուցին մեքենայից, սակայն մինչեւ ցարդ գործնական արդիւնք մը չը քաղուեցաւ, զի ածուխն այնպիսի խառնուրդ մ'է որ երբեք կարելի չեղաւ մաթեմաթիքական ճշգութեամբ հնոցը լեցնել ինքնաշարժ գործիքի մը միջոցաւ, հետեւաբար որչափ ալ փոքր ըլլայ շոգեշարժ մեքենայ մը, գոնէ հնոցպան մը անհրաժեշտ եղած է մինչեւ ցարդ:

Շոգեշարժ մեքենայք նաեւ մեծաքանակ ջրոյ պէտք ունին, ինչ որ ամէն տեղ չը գըտնուիր, և շատ տեղեր ալ մեծ ծախք կը պատճառեն, թէեւ նոր դրութեամբ մեքենայք շոգին չեն թողուր բաց օդին, սակայն նոյն շոգին խակ պաղեցնելու համար, մեծաքանակ պաղ ջուր պէտք է հոսուն վիճակի մէջ, ինչ որ անհնար կընէ շատ տեղեր շոգեշարժ մեքենայի մը հաստատումը:

Շոգեշարժ մեքենայից ամենամեծ անպատեհութիւններէն մին է նաեւ բարձր գինը և շուտ մաշումը· արդարեւ հետզհետէ շոգեշարժ մեքենայք կատարելագործուեցան և նուազ ածուխ կ'սպառեն, սակայն գինները եւս բարձրացան, և որչափ ալ լաւ խնամուի շոգեշարժ մեքենայ մը՝ որ կը գործէ, ամենէն նպաստաւոր պայմաններու մէջ իսկ, իւր արժէքին հարիւրին տասը արժողութեամբ տարեկան նորոգութեան ծախուց կարօտ է, զի միմիայն կաթսան որ մեքենային մեծագոյն մասը կը ներկայացնէ գոնէ չորս տարին անգամ մը ի հիմանէ նորոգել կամ բոլորովին նոր կաթսայ դնել պէտք է:

Բաց ի այս անպատեհութիւններէն՝ շոգեշարժ մեքենայից համար պէտք է ընդարձակ տեղ, հաստատուն հիմունք, բարձր ծխան, մթերանոց ջրոյ և ածխոյ, ինչ որ մեծ ծախք կը պատճառեն:

Կառավարութիւնք եւս մասնաւոր օրէնք հաստատած են շոգեշարժ մեքենայից հաստատման համար և յատուկ արտօնութեամբ միայն կրնան հաստատուիլ· օսմանեան օրէնսդրութիւնն եւս կ'արգիլէ խաղաղ քաղաքաց մէջ շոգեշարժ մեքենայից հաստատումը:

Արդ, կազաշարժ և բեթրօլաշարժ մեքենայք այս ամէն ձեւակերպութիւններէն զերծ են, ոչ մեքենավարի և ոչ հնոցպանի պէտք ունին, ոչ ջուր պէտք է ոչ ածուխ ոչ մեծածախս հաստատութիւնք, ոչ ընդարձակ տեղ և ոչ մասնաւոր արտօնութիւն, վերջապէս խնայողութիւն տեղւոյ, պաշտօնէից հաստատութեան ծախուց և ժամանակի խնայողութիւն առողջութեան և կենաց (*):

Մեր բաղդատութիւնը կատարեալ ըլլալու համար կը մնայ պարագայ մը, այն է ամենօրեայ սպառումն, այսինքն շոգեշարժ մեքենայ մը որչափ ածուխ կը սպառէ, օրական ինչ ծախք կը պատճառէ և կազաշարժ կամ բեթրօլաշարժ մեքենայ մը ինչ քանակութեամբ կազ կամ բեթրօլ կը սպառէ և ինչ ծախք կը պատճառէ:

Նախ բաղդատենք, շոգեշարժ մեքենաներն կազաշարժներն· շոգեշարժ մեքենայ մը կը սպառէ իւրաքանչիւր ձիու զօրութեան և իւրաքանչիւր ժամուան համար երեք քիլօ ածուխ, համարենք թէ 4 ձիու զօրութեամբ մեքենայի մը պէտք ունինք, այս պարագային եթէ մեքենան օրական տասը ժամ բանի պիտի սպառէ.

3×4×10=120 քիլօ ածուխ, և որովհետեւ կանխաւ կաթսան տաքցնելու է մինչեւ որ շոգին պատրաստուի, գոնէ 160 քիլօ ածուխ պէտք է օրական 4 ձիու զօրութեան համար, արդ որչափ ալ նպաստաւոր պայմաններու մէջ գտնուինք, այսինքն ածուխի մթերանոցաց մօտ և մեծաքանակ առնենք ածուխը, տակաւաչափը հազիւ 160 գրուշի կը մտնէ մթերանոց, հետեւաբար պիտի ծախսես օրական 26 գրշ· մի միայն ածխոյ համար:

Արդ կազաշարժ մեքենայ մը նոյն զօրութեամբ (4 ձի) կը սպառէ ժամը 3 խորանարդ մեթր կազ որով 10 ժամուան մէջ պիտի սպառէ 30 խոր· մեթր· կազ: Պոլսոյ կազի ընկերութիւնը խորանարդ մեթրը սակեգրամ 45 բարայի կը վաճառէ, բայց այսպիսի պարագայից մէջ հարիւրին 15 զեղչ կ'ընէ գնոյն վրայ, հետեւաբար 4 ձիու զօրութեամբ կազաշարժ մեքենայի օրական 10 ժամուան ծախքը պիտի ըլլայ, 30 խոր· մեթր որ 45 բարայէն

33$^3/_4$ գրշ· սակեգրամ ուստի զեղչելով
5 » 15 %
———
28$^3/_4$ » սակեգրամ որ 31 գրշ· արծաթ դրամ ըսել է

Արդարեւ 31 գրուշի կազի օրական սպառումը նոյն զօրութեամբ շոգեշարժ մեքենայի մը 26 գրուշ օրական ածխոյ սպառումէն աւելի է, սակայն ամէն տեղ ջուրը ձրի չգտնուիր, և շոգեշարժ մեքենային մեծաքանակ պէտք է և միայն այս պէտքը արդէն շուտ կը փոխարինէ այն փոքր տարբերութիւնը՝ զոր նշմարեցինք օրական ծախուց մէջ բաց աստի կազաշարժ մեքենան անհուն առաւելութիւն մը ունի որ է միայն բանած ժամանակ կազ կը սպառէ մինչդեռ շոգեշարժ մեքենան կէս ժամ մէկ ժամ դադարի ժամանակ եւս կը սպառէ ածուխ, զի այդչափ քիչ ժամանակի համար կարելի չէ կաթսան պաղեցնել—բայց ամէն բանէ աւելի կազաշարժ մեքենային, մեքենավարի և հնոցպանի պէտք չունենալն է որ նոյն իսկ եթէ այս երկու պաշտօնները մի անձ վարէ գոնէ օրական 25 գրուշ պէտք է վճարել և այս վճարում տեւական է, զի եթէ ո և է պատճառաւ կարճ միջոց մը շոգեշարժ մեքենան չբանեցնենք իսկ, չենք կարող մեքենավարը ճամբել, զի ամեն տեղ, ամեն վայրկեան կարելի չէ գտնել, մինչդեռ կազաշարժ մեքենան պէտք չունենալով ո և է անձի, մի միայն գործած ժամանակ սպառած կազն է որ կը հաշուուի:

Գանք այժմ բեթրօլին:

Բեթրօլաշարժ մեքենայ մը ըստ վերջին կատարելագործութեանց՝ որոցմէ է նաեւ վերը տեսնուած պատկերը, 4 ձիու զօրութեամբ մեքենայ մը ժամը 2 քիլօ բեթրօլ կը սպառէ, հետեւաբար օրական 10 ժամը 20 քիլօ, բեթրօլը տակառով առնուած ժամանակ այժմեան գնով քիլօն 30 բարա է· հետեւաբար օրական սպառեալ 20 քիլօն 15 գրուշ կ'արժէ, ըսել է օդային կազով բանող մեքենայի օրական ծախքին կէսէն ալ քիչ մը պակաս:

Արդ բեթրօլաշարժ մեքենայք մի մեծ առաւելութիւն եւս ունին, այն է ո և է տեղ մը կրնաս հաստատել, մանաւանդ որ բեթրօլը Տաճկաստանի մէջ ամէն տեղ կը գըտնուի, մինչդեռ օդային կազը միայն Պոլսոյ, Բերայի, Գատըգիւղի մեծ փողոցներուն մէջ միայն կը գտնուի և եթէ խողովակաց գիծը քիչ մը հեռու գտնուի, մեծ ծախքեր կը պահանջէ ընկերութիւնը պէտք եղած խողովակները հաստատելու համար:

Պատկերին մէջ տեսնուած բեթրօլաշարժ մեքենան մի քանի անմխտելի առաւելութիւններ եւս ունի զորս կ'արժէ յիշատակել:

1. Շատ քիչ գործիներ կը պարունակէ և քիչ անգամ մաքրուելու պէտք ունի:

2. Բնաւ ելեկտրականութեան պէտք չունի գործելու համար և այս կարգի մեքենայից մէջ ելեկտրականութիւնն է որ երբեմն խանգարում կը պատճառէ:

3. Շատ ճիշդ և հաստատ շինուած է և միանգամայն շատ քիչ տեղ պէտք է զետեղելու համար, այս կարգի չորս ձիու զօրութեամբ մեքենայ մը հազիւ մէկ մեթր քառակուսի տեղ կը գրաւէ:

4. Ամեն տեսակ բեթրօլով կը բանին—զի կան բեթրօլաշարժ մեքենայք որ միայն յոյժ զտուած և առ առաւելն 70 աստիճան բեթրօլով կը բանին, մինչդեռ պատկերին մէջ տեսնուած Կրօսլեան բեթրօլաշարժը թէ՛ Ամերիկայի և թէ Պագուի ամենէն ստորին բեթրօլով ալ կը գործէ կանոնաւորապէս:

5. Այս Կրօսլեան բեթրօլաշարժ մեքենան, այս ամէն առաւելութիւնները ներկայացնելով հանդերձ, նաեւ ամենէն աժանն է գնով:

Եւ ահա այս ամէն առաւելութիւններն են պատճառ Կրօսլեան մեքենայից մեծ յաջողութեան, հազիւ երկու տարի է որ Պ. Կրօսլ արտօնագիրը առած է և արդէն 2000ի չափ ծախած է:

Բեթրօլաշարժ մեքենայից գործելու եղանակին և այլ ամէն պարագայից նկատմամբ կարելի չէ մեզ մանրամասնօրէն բացատրել այս սիւնակաց մէջ· ամէն անոնք որ կը հաճին և կամ պէտք ունենալով կ'ուզեն ամէն պարագաներուն տեղեկանալ, կրնան դիմել առ Ա. Տամատեան, (ի Պոլիս՝ Եսկի Զապթիէ թիւ 9, Օսմ. Պանքային դէմ) որ մասնաւորապէս կը զբաղի նաեւ ամէն տեսակ մեքենայից ներածմամբ և ներկայացուցիչ է միանգամայն մեքենաներ շինող զանազան հաստատութեանց:

(*) Ստուգուած է թէ մեքենավարք և մասնաւորապէս հնոցպանք կարճակեաց կեանք կ'ունենան, զի հնոցին դէմ աշխատութիւնը կը մաշեցնէ, և զանազան կուրծքի հիւանդութեանց ենթակայ կ'ընէ զմարդ:

ԱԶԴ

Դպրոցական պաշտօնէից պէտք ունեցողները կը հրաւիրուին անձամբ կամ գրով դիմել առ [illegible], [illegible] որ կրնայ զրկել, Տնօրէն-դաստիարակներ, վարժապետներ, վարժուհիներ, դաստիարակներ, երաժիշտներ, կառավարիչներ, և այլն:

Գործակալութեան հասցէն է,

Կ. Պոլիս, Պահճէ-Գաբու, Գազազեան խան, թիւ 11:

ԾԱՆ. — Պէտք է կանխաւ իմացնել թէ ուզուած պաշտօնեայք ի՛նչ ճիւղերու համար են, ի՛նչ աստիճանի վկայագիր ունենալու են, և թէ մօտաւորապէս ի՛նչքան թոշակ յատկացուած է:

656 1—20

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գիտական զուարճալի գրոտանքի Բ. (Վերջին) հատորը կը պարունակէ 40 հրահանգ և 42 պատկերք· Գին 4 Ղրշ:

MACNAMARA (ԲՈՐԹԼԱՆՏ ԿՐԱՊԻՍ)

Կը խնդրուի ճարտարապետներէն եւ շինութեանց ձեռնարկողներէն որ զգոյշ գտնուին Հոլլէր ու ընկ. մաքրածին բազմաթիւ խարդախ նմանութիւններուն դէմ եւ հանձին ստուգեն թէ տակառներն ուղիղ եկած են: Ասոնցմէն տեսակ կրապիսներ (չիմենթօ) կը բերեն, փոխն Հոլլէր պիտակ մը կը փակցնեն եւ իբր ճշմարիտ՝ կը վաճառեն զայն:

Ներկայացուցիչ
Կալաթա 625 Փ. Պ. ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ 9-15

ՋՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԵՒ ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ

Ջուրերը բերելու ու բաշխելու համար կատարուած շինութիւնք՝ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին՝ աւարտած են: Պաշտօնական ինչ ինչ գործողութեանց աւարտումէն յետոյ պիտի սկսուի ջուր բաշխումի հասարակութեան: Ամեն անոնք որք կը փափագին օգտուիլ այս առաւելութիւններէն, զորս կ'ընծայէ ճնշման դրութեամբ ջրոյ բաշխումն, այսինքն խողովակները հաստատուած տեղերու ինչպէս են Գուզկունճուքի, Սկիւտարի, Հայտար Փաշայի, Գատըգիւղի, Գըզըլ Թօփրաքի, Էրէնքէօյի, Գանտիլլիի, Եսկի Վանիքէօյի, Վանիքէօյի, Չէնկէլի, Չէնկէլքէօյի եւ Պէյլերպէյի ժողովուրդն՝ կրնան դիմել ընկերութեան գրասենեակին ի Գատըգիւղ եւ կամ ընկերութեան պաշտօնէից միջոցաւ ընկերութեան դրկել՝ ջուր խնդրելու վերաբերեալ աղերսագրերը: Հասարակութիւնը տուներու, վաճառատուններու, պարտէզներու եւ այլ հաստատութեանց մէջ անհնելի ջուրերուն համար պարտի առանց յապաղման կատարել արտաքին ու ներքին խողովակներու զետեղումն եւ այլն: Ամեն տեսակ բաժանորդագրութեանց ու արտաքին փոքր խողովակներու զետեղման գինն ու պայմանները ցոյց պիտի տրուին մասնաւոր սակացոյցերով: Ընկերութեան կանոնագրութեանց համաձայն, ամեն անոնք որք բաժանորդագրութիւն խնդրելու յատուկ իրենց խնդրագրերը ստորագրեն մինչեւ յուլիս 15 [Ն. Տ.] եւ վերջնական կերպիւ յանձնարարեն փոքր խողովակները, ընկերութեան կողմէ ջուր ''ձրիաբար,, պիտի ստանան՝ շահագործման վարչութեան սկսած թուականէն: Ձրիաբար տրուելիք ջուրին պայմանաժամը պիտի որոշուի ընկերութեան վարչութեան կողմէ:

ՋՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԵՒ ԳԱՏԸՔԷՕՅԻ

Կը ծանուցուի՝ Վոսփորի ասիական եզերաց վրայ՝ Գանտիլլիէն մինչեւ Էրէնքէօյ եւ այս երկու ծիւղերը մէջն ըլլալով՝ բոլոր գիւղերու բնակչաց թէ ''Սկիւտար եւ Գատըքէօյի Ջրի Ընկերութիւնը,, Պ. Մաղնոսի եւ ընկերութեան յանձնած է ''Ջրի բաշխման,, վերաբերեալ բոլոր շինութիւնները: Պ. Մաղնոսի եւ ընկերը հաստատեալ անուամբ ընկերութիւն մը կազմած են·

Մաղնոս եւ ընկերութիւն
Ընդհանուր յանձնառուք
Սկիւտարի եւ Գատըքէօյի ջրի ընկերութեան
ՋՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ

Վերոյիշեալ Մաղնոս եւ ընկերութիւնն միայն արտօնեալ է մայր խողովակներէ ու փոքր խողովակներէ ջուր առնելու եւ ջուրի ժամացոյցներ զետեղելու: Ասոնք ապահովութիւն տուած են իրենց վարչութեան եւ կամ փոխանորդներուն կողմէ կատարուելիք բոլոր շինութեանց համար:

Վերոյիշեալ ընկերութիւնը՝ ''հասարակութեան շահերը պաշտպանելու նպատակաւ,, պիտի ըննէ ''ջուրի ուղիղ հաստատութեանց յանձնառուներուն կողմէ շինուելիք,, ներքին շինութիւնները: Նախապէս ճնշման փորձն պիտի ենթարկէ զայն եւ այս փորձին մէջ նկատողութեան պիտի առնու շինուածութիւններու տեսակը ինչպէս նաեւ խողովակներու, ծորակներու եւ այլոց տակունութիւնը: ''Փնտրութեան ծախքերը բաժանորդներուն պիտի պատկանին: Ընկերութիւնը իրաւունք պիտի ունենայ ջուր տալու մասին դժկամակիլ, եթէ ընկերութեան կողմէ որոշեալ ճնշման պայմաններուն չհամապատասխանին:

Մաղնոս եւ ընկերութիւնը պիտի ծանուցանէ հասարակութեան այն միջոցներն, զորս ձեռք պիտի առնու իրեն յանձնուած շինութիւնները կատարելու համար: 11—20

Գատըքէօյ, մայիս 1893

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ՓՈԽԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՊԷՅԱԶԵԱՆ

Որ Օսմ. դատարանաց քաղաքային, պատժական և առեւտրական ճիւղերուն մէջ երկոտասան տարիներ անդադարութեան պաշտօններ վարելէ յետոյ վերջին տարիներս փաստաբանական գործերով կ'զբաղէր, իւր գրասենեակն հաստատած է ի Պոլիս:

Կ'ստանձնէ Կ. Պոլսոյ և մերձակայ գաւառաց մէջ Օսմ. քաղաքային և առեւտրական դատարանաց, փարչային ժողովոց եւ մահքէմէի շէրիէի առջեւ տեսնուելիք ամեն կարգի դատերու (պիտայէթ, իսթինաֆ, թէմյիզ), ինչպէս նաեւ մեր Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեսնուելիք դատերու փոխանորդութիւն և դատական ամեն տեսակ գրութեանց պատրաստութիւն:

Կ'ընդունի գաւառներէ յղեալ իսթինաֆի և թէմյիզի վերաբերեալ գործեր և դատական և Օսմ. ուրիշ ամեն նախարարութեանց մօտ հետամտութեան կարգի (թագիպաթ) յանձնարարութիւններ:

Մասնաւոր պայմաններով կը հայթայթէ դատական ծախսն և փոխանորդութեան վարձքն այն տեսակ դատերու, որք սուղ միջոցի մէջ յաջողութեամբ վերջ գտնելու ապահովութիւն ունին: 17

Դիմել· Պիւյիւք Ապտուլլ խան, թիւ 4, Մահմուտփաշա-Իչի, Ստամպօլ: 49—60

ԱԶԴ
ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

Շիրքէթի Խայրիյէի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ իրիկուններն ժամ 11½ին Սիրքէճիէն մեկնող կառաքարշ շոգենաւը Գալաթիա եւս պիտի հանդիպի յուլիս 10 հինգշաբթիէն սկսեալ: 6—8

ԻԼԱՆ
ԽԱՃԻՆԷԻ ԽԱԱՍՍԷԻ ՇԱՀԱՆԷ

Հէրէքէ ֆապրիգասը հիւմայունոր իչուն մուխթէլիֆ թէնիյէաւ 5000 գրեէ ֆիլթըրով հարիրին մինագասայինա միւշդարիլ օլունաճագընտան թալիպ օլանլարըն Խաճինէի Խաասսէի շահանէ էմլաքը հիւմայունին խասրէթինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր:

16 Հազիրան 309 3—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,695,969
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,650,872

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4 056 909
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,076,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բաժական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել. Նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն Հրդեհի ֆիւզին համար մինչեւ ցարդ տուած Գումարն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ՚անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ՚ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնելու ուզողը կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 ¹ սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ ի Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՄՔԷՐԻ

Տարիքի աքերիւէ տէրունինտէքի քուլճը տիւքքեանը լիրաի օսմանի 100 ղրշ-տան 150 ղրշ-տա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ չէհրը հազիրանըն 19ընճը ճումա իրթէսի կիւնի սաաթ 9ա գատար 100տէ 5 զամմը գապուլ օլունարագ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն Թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի մուհասէպաթ տաիրէսի չիւպէի մախսուսունա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 51 2—2

THE LANCASHIRE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ, ԱՆԳԼԻԱ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1852 ՀԻՄՆԵԱԼ 1852

THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
91 դկ. 31ին աւանդ տրուած գ.մ.	1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ	1,362,953
Հասոյթ 1891 ին	1,051,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կ՚ապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն, ինչպէս և նաւերու մէջ ապրանքներ, նաւահանգստին մէջ. Վնասի առեն արագ և խղճամիտ վճարում։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 Խզզէթ փաշա խան, Ղալաթիա։

Ձեզ ջնեալ գնեք
Ներկայացուցիչ
Ռ. Մ. ՊՈՆՏ
564 (ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.)

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

ըՆԷ-ԵԷ. Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալդանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանաէր	1700
Արօլլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Աքիօզօ	3000	Կրօտնօ	2200	Քուիդօ	2800
Գառանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Գօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3600	Րինալդօ	3200
Գրաժօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Գըֆֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Րօմեօ	3500
Գէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալերնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլօօ	2000	Սանդիակօ	3200
Գադօ	2000	Քօլբնօ	4200	Սարֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Զէքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	3500	Լէանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլըրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թուրսօ	1200
Տիդօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մար. նկօ	4300	Թօրքիտօ	900
Տուրօ	4800	Մարդէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	3100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էգինօմօ	2600	Մուրինօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նիլօ	2000	Զեփրա	1000
Էլեքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆլիսրոս	200
Ֆրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Զըմիգօ	200
Ֆալքօն	800	Օգրանտօ	4500	Զէբրա	140
Ֆիրօ	700	Օգօ	2000	Մօլքիթօ	120
Էնիրըն Մոնարք					8000
Բիրմըն Մոնարք					8000
Լըդիըն Մոնարք					8100

Տորօ շոգենաւը, նաւապետ Մարշըլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասաւ։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ՚ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Բիւյիւք Միլլէթ
604 խան, Ղալաթիա

ՏՈՄԱՐԱՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

Պատիւ ունի ազդարարել արգոյ հասարակութեան թէ՝ յետ այսորիկ յանձն կ՚առնու ամէն լեզուաւ այլեւայլ տպագրական գործեր, մաքուր միանգամայն չափաւոր գներով, որպէս պահարանի վրայ հասցէներ, նամակագլուխք, վաճառականական նամակներ, հարսանեաց հրաւիրագիրք, մահազդք եւն. եւն. մասնաւորաբար վայրկենական այցաքարտք։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշդութեամբ։

Փափաքողք պէտք է դիմեն առ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ
Է Նորաբուլեան խան, Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոնտոսի միջեւ կանոնաւոր ուղեւորութիւնք

«Արմէնիա» շոգենաւը, յուլիս 4ին Մարսիլիա պիտի ուղեւորի։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և երթ դարձ ուղեւորութիւն

Նաւուղիէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալութիւն
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸԳՈՒԼ
477 Մումհանէ Սիթէ Ֆրանսէզ

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլ և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանաքա	4200	Աֆրիկօ	3000
Ֆերօս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեբթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բէլուս	3000
Թիպա	3250	Լոգէնս	800
Մաքետոնիա	3250	Ալփա	800
Մարէօթիս	3250	Սէթի	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ռուիթըլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
292 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրփուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ՍՏԵՓԱՆԱՔԻ Կ. ԲԵԶՄԱՋԵԱՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Մէրքէզ խան, Վոյվոտա փողոց Թիւ 2

Մեր դրամատունը կ՚ընդունի առևտրական կամ սեղանաւորական ամէն ձեռնարկ ի մայրաքաղաք եւ օտար երկիրներ, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով. բաժնեթուղթի վրայ փոխատուութիւնք գանձմունք աստ և յօտար երկիրս, վճարում տոկոսի կտրոններու եւ պանքտոմներու, ի հրաման տոմսեր կը յանձնէ մեծ և փոքր Ցունաստանի, Իտալիոյ եւ Թուրքիոյ վրայ։ Եւրոպական տէրութիւններէն երաշխաւորեալ վիճակահանութիւններու պարտաթուղթեր թէ կանխիկ թէ ամսական 20էն 100 ղրշ. վճարումներով եւ ամէն դիւրութիւնք յաճախորդաց վիճակահանութեանց եւ շահերու գանձման քոնթրոլին։ Ի ստորեւ նշանակեալ պարտաթուղթերէն ամէն գնող առաջին վճարումէն տէր կ՚ըլլայ պարտաթուղթին՝ պաշտօնագրով մը որուն կը միանայ պարտաթուղթին թիւը կրող նամակ մը և այդ թուականէն իրաւունք կունենայ ամէն վիճակահանութեան, և թիւն ելնելուն պէս իրաւունք ունի իր շահած գումարին ամբողջական վճարման։ Գնուած բաժնեթուղթին տոկոսները գնողին կը վերաբերին առաջին վճարումէն իսկ։ Աւելորդ է պարզել բոլոր առաւելութիւնն որ յառաջ կուգայ պարտաթուղթեր գնելու այս միջոցէն այն անձանց համար որք ամիսը փոքր դրամներ ունին տրամադրելի։ Եւ որք օգտակարապէս և երաշխաւորութեամբ կարող են ի կիր առնուլ իրենց փոքր խնայողութիւնները՝ յոյս ունենալով հարստութիւն շինել առանց զոհողութեան։ Միակ միջոց կարենալով ամիսը 20էն 100 ղրուշ տրամադրելի ընել պարտաթուղթերու գնման համար, առանց վնասու, նոյն իսկ եթէ բախտը նպաստաւոր չըլլայ ժամանակէ մը ետք կը տիրացուի տոկոս բերող պարտաթուղթի մը, 200էն 500 Փր. դրամագլխոյ մը։

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹՔ	Տարեկան վիճակ-ահանութեանց Թիւը	Մեծ Թիւերուն գումարը		քուփոնին տարեկան վճարումը		387	
Յունաստանի Ազգ. Պանքան 4 %	3	Թիւ 27,	Փր. 300,000	Փր.	16	ղրշ.	100
Քրէտիթ Ֆոնսիէ տը Ֆրանս 3 %	6	,, 594,	,, 1,060,000	,,	15	,,	100
Անբուէօն քօմիւնալ փարիզի 3 %	4	,, 352,	,, 1,500,000	,,	12	,,	100
Քռէտի Ֆոնսիէ եգիպտական 3 %	12	,, 312,	,, 1,500,000	,,	7.50	,,	50
Քռէտիթ Ֆոնսիէ տը Ֆրանս անտոկոս	2	,, 444,	,, 314,000	,,	7. 5	,,	20
Անբուէօն Քոմիւնալ Պրուքսէլ քաղաքին	6	,, 141,	,, 295,000	,,	2.50	,,	20
Սոմ. պարտաթուղթ անտոկոս	6	,, 300,	,, 3,600,000	,,	....	,,	20

ՀԱՐՄԱՆԵԱՆ ՕՃԱՌ ԿԱՓՈՒՆԻ
ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑԻՉ ՄԱՐՄՆՈՅ ՓՈՇԻ, ՄԻՇՏ
ՕՃԱՌ ԿԱՓՈՒԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ.

Ընգամուան մը փորձը պիտի համոզէ ամեն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելուն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարիոնի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գոյնով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ։ Ընծեա կ՚ընէ մորթի սևուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայրուքը, և ուրիշ ամեն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ աս ամեն բանով՝ անկարելը կ՚ընէ մատնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուածէ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք։ Նըրվաճառուի սափրիչներու, անոյշ խղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Եէնի Ճամի փողոց, 18, Պոլիսի Էօրոնեն Բաքուանա, Եիւքսեք Քալտըրըմ, Ղալաթիա. փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ համալրչին դիւրք, 17, եւ Բերայի Մեծ Փողոցը, 158, Քանծիւք, բրիտանական դեղարանը և Իպէքօբ, հատավաճառ, Մեծ Փողոց Բերա, 433։

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան Երթեւեկութիւնք

Սէ. 21.3 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Եշ. 22.4 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէէի ճամբով,
Ուր. 23.5 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Շբ. 23/5 Սուրհանդակ դէպի փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում առաւօտեան ժամը 11ին։
Կ. 24/6 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազդ. — Յունիս 22.4, երկուշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող սուրհանդակը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանգիստն Թըրիբոլի Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին

605

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ամէն շաբթու երկու անգամ կը բանին Լիվըրփուլ և Ալեքսանդրիոյ միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ռումըրիա	7718	Գագալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պաթնիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Ումբրիա	7268	Մարաթոն	2408
Բավոնիա	5587	Ագլաա	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարտինիա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեբբօ	2148	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մորոգօ	1655
Շերպուրկ	1614		

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Պաքօն, Լիվըրփուլէն աստ պիտի գայ դէպ ի յուլիս 7։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ձ. ՃՈԼԻ Գործակալ
Thomas C. Joly
Ալեքսիադիս խան, Թիւ 401
47 Ղալաթիա

ԻԵԱ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻ

Տոքթոր Այերի ջերմային հիւանդութեան, այ ինքն որ անիրաւ բազմաբդութիւն մի է գլուխ բուռեղինաց, է գառնաշամն և ազդուն կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմոտ կլիմային կամ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ազդեցիկ առողջ յաշողութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արգեանքը առողջ դիտուած ամէն։ Այս ֆիզիքական խանգարութիւնք յառաջ կուգան օդին մէջ յեղացող թունաւոր անուն յարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց առանձիններն նկատած է. ջերմ և սարսռ, թարգման ջերմ պարբերական ջերմ, ընդհատեալ ջերմ մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտ ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճահճախառաբուրեալ վայրերէ մահահոտ նիւթեով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակոտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այս թունաւոր նիւթոց կամ վարակիչ ազդեցութիւնն, զայն կը գտնէ ամէն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն առողջապէս անվտանգ և անվնաս է և օգտաւէտ առողջ, միայն թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի. Կը ծախուի Մինասեան և Ընկ. Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա, Կ. Պոլիս,

614

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ
ԿԻՐԱԿՆՈՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1893 ՄԱՅԻՍ 30 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՕԳՈՍՏՈՍ 31

Վոսփորէն Էջնող շոգենաւեր

11 — Պեզիք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեչիք.
11 10 Եէնիմ. Մեզ. Պեզիւք. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պեզէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պեչիքթաշ.
11 15 Գանլ. Վանիք. Չենկէլ. Պէյլեր. Գուզկ.
11 15 Պէյգօզ Բաչլամ. Զուպգ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ.
12 — Պէյգօզ Բաշլամ. Եէնիք. Զպուգլ. Գանլճ. Պօյաճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավտ. Չենկլք. Պեյլբ. Օրթք. Գզկճ. Իսկիւտար Պեչիքթաշ Գազաթաշ
12 — Եէնիմ. Մեզարբ. պեզ. Թարապ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Ռ. Հիսար պեզէք Արնվ. Գուրչ' օրթաք պեչիքթաշ
12 40 Ռ. Ա. Գավ. Եէնիմ. Մեզար. Պեօյք. Թար. Պեյգօզ Բաշլամ Զուպլ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանք. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեչիքթաշ.
12 45 Եէնիմ. Մեզար. Պեյք. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեզէք Արնվ. Գուրչ Օրթք. Պեչիքթաշ։
1 45 Եէնի մահալլէ Մեզարպուրնու Պեօյիւքտ. Թարապ. Եէնիք, իսկ Միրկ Ռ. Հիսար Պեզ. Արն. Գուրչ. Օրթ. Պեչիկ.
2 — Եէնիմ. Մեզար. Պեյք. Թարապ. Պէյգօզ Բաշպահճէ Զպուգլ Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանք Չենկ. Պեյլբ. Գուզկ. Պեչիք.
2 40 Ռ. Ա. Գավագ Եէնիմ. Մեզար. Պեզիւք. Թարապ Պէյգօզ Բ. Պաշչէ Զպուգլու Գանլճ Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չենկլ. Պեյլբ. Գուզկ. Իսկ.
3 Եէնիմ. Մեզար. Պեօյիւք. Թարապ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեզէք Արնավ. Գուրչ. Օրթաք. Պեչիք.
3 45 Եէնիմ Մեզ. Պեզք Թարպ. Պէյգօզ Բաշպհճ. Զպուգլ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիք. Չենկլ. Պեյլբ. Գուզկ. Պեչիք.
4 — Եէնիմահալլէ Մեզար Պեօյք. Թարպ. Եէնիք Սթէն. Միրկ Պօյաճ. Ռ. Հ. Պեզէք Արնվ. Գուրչ Օրթաք. Պեչ.
4 45 Եէնիմ. Մեզար. Պեզք. Թարապ. Եէնիք. Միրկն. Ռ. Հիսար Պեզէք Արնավ. Օրթաք. Պեչիքթաշ
5 30 Մեզարպ. Պեզիւք. Թարապ. Պեյգ. Բաշպ. Զպուգ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չենկէլ. Պեյլ. Գուզկ. Պեչիք.
5 45 Եէնիմ. Մեզարպ. Պեզիւք. Թարպ. Եէնիք. Սթէնիա Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար. Պեզէք Արնավ Գուրչ. Օրթ. Պեչիկ.
7 — Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ Արնավ. Չենկ Պեյլբէյ. Օրթք. Գզկճ. Պեչիք. Իսկ.
7 — Եէնիմ. Մեզարպ. Պեզիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշպ. Եէնիք. Միրկն. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չենկ. Պեյլ. Օրթաք. Գուզկ. Պեչիկ. Իսկ.
7 45 Ա. Ռ. Գավ. Եէնիմ. Մեզպ. Պեյիւք. Թարպ. Եէնիք. Միրկեօն. Ռ. Հիսար Պեզէք. Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պեչիկ.
8 45 Եէնիմ. Մեզարպ. պեզյ. Թարապ. պէյգօզ Բաշպահճ. Զպուգ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանի Չենկ. պեյլ. Գուզկ. Իսկ.
9 15 Եէնիմ. Մեզարպ. Պեզիւք Թարապ Եէնիք. Սթէն. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթ. Պեչիք.
9 40 Եէնիմ. Մեզարպ. պեօյիւք. Թարպ. պէյգօզ Զպուգ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվտ. Չենկ. պէյլէր. Գուզկ. պեչիք.
10 — Եէնիմ. Մեզարպ. պեզք. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար պեզէք Արնվտ. Գուր. օրթաք. պեչիք.
10 15 Եէնիմ. Մեզարպ. Պեզիւք. Թարպ. Եէնիք պեզէք օրթաք. պեչիկ
10 40 Եէնիմ. Մեզար. պեօյիւք. Թարապ. պէյգօզ Բաշպհճ. Զպուգ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Պեյլ. Չենկ. Գուզկ. Իսկիւտ.
11 — Մեզար. պեզիւք. Թարա. Եէնիք. Պօյաճ Հիսար Արնվտ. օրթաք. պեչիքթաշ

Կամուրջէն ելնող շոգենաւեր

12 30 Պեչիք. Օրթաք. Գուրչ Արնվ. Պեզէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պեզիւք. Մեզար Եէնիմ. Ռ. Ա. Գավագ
1 15 Պեչ. օրթ. Արնվ. Պեզէք Ռ. Հիսար. Պօյաճ. Սթէն. Եէնիք Թրպ Պեզ. Մեզ. Եէնիմ.
1 30 Իսկ. Գուզկ. Պեյլէր. Չենկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար. Գանլճա. Զպուգ Բաշպահճէ Պէյգօզ Թարպ. Պեզյ. Մեզպ. Եէնիմ.
2 — Պեչիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնվք. Պեզէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պեզիւք. Մեզարպ. Եէնիմ.
2 20 Գազաթ. Իսկ. Պեչիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլ. Չենկէլք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշպ. Պեյգ. Թարպ. Պեզիւքտ. Մեզար Եէնիմ.
2 40 Պեչիկ. օրթք. Եէնիք. Թարպ. պեզիւքտէրէ Մեզպ. Եէնիմ.
3 15 Պեչիկ. Օրթաք. Գուրչ. Արնավ. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սթէնիա Եէնիք. Թարպ. Պեզիւք. Մեզարպ. Եէնիմ.
3 30 Իսկ. Գուզգճ. պեյլ. Չենկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճա Զպուգ. Բաշպահ. պէյգօզ Թարապիա պեզիւք. Մեզարպ.
4 — Պեչիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեզէք Ռ. Հիսար Միրկ. Սթէն. Եէնիք. Թարպ. Պեզիւք. Մեզպ. Եէնիմ.
5 — Իսկ. Պեչիք. Գզկճ. Օրթաք. Պեյլէրպէյ Չենկլք. Արնվտ. Պեզէք Գանտիլ. Ա. Ռ. Հիսարը Գանլճ. Զուպգ. Միրկեօն
5 15 Պեչիք. օրթաք. Արնվտ. Պեզէք Ռ. Հիսար Միրկեօն Եէնիքէօյ Թարապ. պեզիւք. Մեզարպ. Եէնիմ. Ռ. Ա. Գավագ
6 — Գազաթ. Պեչիք. Օրթաք. Արնավ. պեզէք Ա. Ռ. Հիսար Միրկ Եէնիք. Պէյգօզ Թարպ. Պեզք Մեզարպ. Եէնիմ.
7 — Պեչիք. Իսկ. Գուզկունճ. Պեյլէր. Չենկէլ. Արնավ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պօյաճ Գանլըճա Եէնիք. Թարպ. Պեօյիւք. Մեզար Եէ. Ն. մահալլէ.
7 35 Պեչիքթաշ Օրթ. Արնվուտ Եէնիք Թարապ. Պեզիք. Մեզարպ. Եէնիմ.
8 — Իսկ. Գուզկ. Պեյլպ. Չնկլ. Արնավ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլճ. Զուպգ. Բաշպահճէ Պէյգօզ. Թարպ. Պեզիւք. Մեզար. Եէնիմ.
8 30 Պեչիք. օրթաք. Գուր. Արնվտ. պեզէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. պեզիւք. Մեզարպ. Եէնիմ.
9 15 պեչիք. օրթաք. Արնվ. Ռ. Հիսար պօյաճ. Եէնիք. պէյգօզ Թարապիա պեզ. Մեզպ.
10 5 Գազ. Գուզկ. Պեյլէր. Չենկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճա Զուպուգ. Բաշպ. Պեյգ. Մեզր. Ռ. և Ա. Գավագ։
10 — Գազ. Պեչիք. Իսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկէլք. Գուրուչ. Արնավ. Գանտլ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշպ. Պէյգօզ
10 20 Պեչիքթաշ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պեզէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկեօն Սթէնիա Եէնիք. Թարպ. Պեզք Մեզարպ. Եէնիմ.
11 10 Իսկ. Գուզկ. Պեյլէր. Չենկ. Վան. Գանտ Ա. Հիսար Գանլըճ. Զուպգ. Բաշպ. Պեյգ.
11 20 Պեչիք. Օրթաք. Արնվ. պեզէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պեզիւք. Մեզար. Եէնիմ.
11 30 Պեչիք. Գուզկ Օրթ. Պեյլէր. Չենկ. Վանիք Պեզէք.
12 15 Պեչիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնավ. Եէնիք. Թարապիա Պեյիւք.

ԼՈՒՆԻՕՆ L'UNION

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Պանք փողոց, 15
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

607

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Փր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 6,700,000
Գանձելի ապահովագին (Բաժ)	» 63,770,000
1890ի հասոյթք	» 15,000,000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	» 160,570,000

Պ. Պ.
Ա. Տ՚ԷՇԹԱԼ, Ծերակոյտի երեսփոխան, Նախկին վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, Նախագահ Ֆրանսայի Հարաւային երկաթուղեաց ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ
Ս. ՄԱԼԷ, Մալէ եղբարց Դրամատունէն, Նախագահ «Բարիզ-Լիոն-Միջերկրեական» եր կաթուղեաց ընկերութեան, Նախկին Օրէ. կայս. Պանքայի, ՓՈԽ-ՆԱԽԱԳԱՀ ՈՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ,
Թ. ՕՏԻԷՌ, Նախկին դրամատէր, Նախագահ Վիէյլ Մօնթանեէի և Լըբինաքի ածխահանաց ընկերութեան,
ՀԻՐՇԷԼ, Նախագահ Մէլիւզինի Ծովային Ապահովագրական ընկերութեան,
ԴԵՀԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ } Պ. Պ. ՇԱՌԼԸ ՌՕՊԷՐ. Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ
Պօլոն Ժ. ՍԸՌԻԶ, Նախկին նկատողական քննիչ, ՓՈԽ-ՏՆՕՐԷՆ

Պ. Պ.
Ս. ՃԷՅՄՍԸՆ, Հօթինկեր և Ընկ. դրամատանց տունէն.
Ֆ. ՄԻՇՕ, Նախկին Նախագահ Սէնի Առեւտրական Դատարանին, վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, վարիչ Ֆրանսայի Հիւսիսային երկաթուղւոյն.
Հ. ՄԻՐԱԲՕ, Միրաբօ Բաքըր, Բիւրաոի և Ընկ. դրամատանց տունէն.
Ա. ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ, Լանտի երկաթուղեաց Ընկերութեան վարիչ.
Ա. ՎԻԷՐՆ, Վ. Էրն և Ընկ. դրամատանց տունէն, վարիչ Ֆրանսական պանքայի, անուշ Ֆրանսայի Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, վարիչ Օտ. պանքայի.
ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ } Պ. Պ. ԱԼՖՐԷ ՖՈՆ, Տնօրէն
ԷԹԷԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Փոխ-Տնօրէն

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1829ԻՆ

Դրամագլուխը	Փր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 93,8
Կենաց համար վճարուած	» 59,000,000
Ապահովագրեալ գումարը	» 243,580,000

Ընկերութեան դրամատեարք ի Կ. Պոլիս ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ.

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Քամանտօ Պանքայի դիմաց, Երամեան խան, Թիւ 2